ЎзССР Давлат китоб палатаси
Гос. книжная

Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

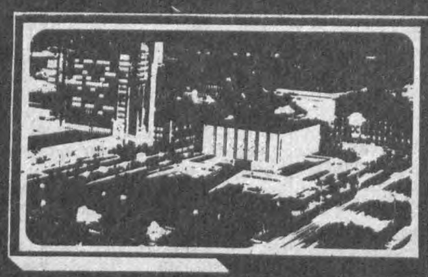

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 74 (8. 272) ◆ 1993 йил 27 апрель, сешанба ◆ Нархи 5 сўм

Шаҳар Ҳокими ҳузурида қабул

⊙ КЕЧА Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков Халқаро таэквандо федерацияси (ИТФ) президенти, генерал Чой Хон Хини қабул қилди.

Қабул пайтида жумладан шу йилнинг сентябрь ойида Тошкентда таэквандо (ИТФ) бўйича Осиё — Тинч океани минтақаси мамлакатлари I-чемпионатини ўтказишга тайёргарлик масалалари ҳам муҳокама этилди. Ҳар икки томон бу йирик халқаро спорт воқеаси Ўзбекистон пойтахти ва умуман республикада физкультура ва спортни юксалтиришда янги омил бўлиб хизмат қилажаклиги тўғрисидаги, шунингдек, Тошкентнинг ва мамлакатимизнинг халқаро майдонларидаги шуҳрати ва нуфузини оширишга хизмат қилади деган фикрни изҳор этдилар.

Атҳамбек Фозилбеков меҳмонни чемпионатга тайёргарлик муносабати билан Тошкентда ўтказилиши мўлжалланаётган тадбирлар билан, жумладан чемпионатнинг ташкилий комитети ташкил этилганлиги билан таништирди.

Таэквандо (ИТФ)ни кенг қўллаб-қувватлаганлиги ва унинг тараққий этишига ёрдам берганлиги учун Халқаро таэквандо федерацияси (ИТФ) номидан унинг президенти, генерал Чой Хон Хи Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбековга таэквандо бўйича фахрий тўртинчи дан соҳиби деган унвонни берди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ҒАЛАБА КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг Ўзбекистон Республикаси давлат манфаатларини ҳимоя қилишдаги, унинг иқтисодиёти, маданиятини ривожлантиришдаги, мустақилликни шакллантиришдаги, ёш авлодни тарбиялашдаги катта хизматлари учун, шунингдек 9 Май — Ғалаба куни муносабати билан:

1. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва ногирон байналмилал жангчилар, шунингдек ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилалари 10 минг сўм миқдорда пул билан мукофотлансин.

2. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ва Ўзбекистон Республикасининг пенсия жамғармаси билан биргаликда бир ҳафта муддат ичида мазкур фармонда кўзда тутилган харажатларни пул билан таъминлаш тартиби ва манбаларини аниқласин.

3. Ўзбекистон Республикасининг марказий банки, Ўзбекистон Республикасининг пенсия жамғармаси, Ижтимоий таъминот вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Ўзбекистон Республикасининг Миллий хавфсизлик хизмати юқорида кўрсатилган мукофотларнинг ўз вақтида тўланишини таъминласинлар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1993 йил 26 апрель.

Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилаётган йиғувчиларнинг ҳар бири юксак маҳоратга эга. Улардан бири Х. Хўжаев 13 йилдан бери чилангар-йиғувчи бўлиб ишлайди. Ҳар доим у ўз зиммасидаги топшириқларни сифатли бажаради.

СУРАТДА: Х. Хўжаев пахта териш машинасини сўнги кузатувдан ўтказмоқда.

А. Кондрашкин сурати.

ИЖРО ИНТИЗОМИ — НАЗОРАТ ОСТИДА

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИ ҲУЗУРИДАГИ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ МАЖЛИСИДАН

ТОШКЕНТ шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков ҳузуридаги Маслаҳат кенгашининг навбатдаги мажлисида ижро интизомининг долзарб масалалари муҳокама этилди.

Коммунал мулкчилик ва хусусийлаштириш бош бошқармасининг бошлиғи З. А. Абдуллаев Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 1992 йил 23 сентябрдаги маҳаллий саноат, маиший хизмат, давлат савдо ва умумий овқатланиш корхона ва ташкилотларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришни ташкил этиш юзасидан чоралар тўғрисидаги қарори бажарилишининг бориши тўғрисида ахборот берди. Ушбу қарорни бажариш юзасидан меҳнат жамоалари, муассаса ва ташкилотлардан буюртмалар қабул қилиш шакл-шамойиллари ишлаб чиқилганлиги таъкидлаб ўтилди. Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси коммунал мулкчилик ва хусусийлаштириш бош бошқармаси давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш бўйича ишларни Тошкент шаҳар «Маҳаллий саноат» давлат саноат-савдо концерни, «Тошкентсавдо», «Тошкенттаом» концернлари, Тошкент шаҳар маиший хизмат уюшмаси, Тошкент шаҳар ширкат бозор савдоси ҳамда Тошкент мева-сабзавот саноати билан биргаликда амалга оширмоқда.

1993 йилнинг биринчи чорагида 235 та корхона, шу жумладан савдода — 95, умумий овқатланишда — 17, маиший хизмат кўрсатиш соҳасида — 31, Тошкент шаҳар ширкат бозор савдосида — 49, Тошкент мева-сабзавот саноатида — 16 та корхона давлат тасарруфидан чиқарилди.

Шу билан бир қаторда бу иш сусткашлик билан олиб борилаётганлиги кўрсатиб ўтилди. Меҳнат жамоаларида корхоналарни мулкчиликнинг янги шаклларига ўтказишнинг афзалликлари юзасидан тушунтириш ишлари етарлича олиб борилмаяпти.

«Тошкентсавдо», «Тошкенттаом» концернлари, Тошкент шаҳар маиший хизмат уюшмаси ҳамда Тошкент шаҳар «Маҳаллий саноат» давлат саноат-савдо концернида айниқса сусткашликка йўл қўйилаяпти. Улар хусусийлаштириши керак бўлган корхоналар рўйхатини қайта-қайта кўриб чиқмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси корхоналарни хусусийлаштириш ишларини мураккаблаштириб юбормоқда, мулкчиликнинг жамоа ва хусусий шаклларини шакллантириш учун зарур шарт-шароитлар яратмаяпти.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг ушбу қарори бажарилишини таъминлаш мақсадларида туманларнинг ҳокимлари, раҳбарларга давлат корхоналарини мулкчиликнинг бошқа шаклларига ўтказиш юзасидан ташкилий тадбирлар сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун зарур чораларни кўриш топширилди.

Маҳаллий саноат, маиший хизмат кўрсатиш, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари меҳнат жамоаларида ташаббускорлик ва тадбиркорликни ривожлантириш, давлат корхоналари мулкчилик шаклларини ўзгартиришнинг ташкилий-ҳуқуқий хусусиятлари, меҳнат жамоаларининг ҳуқуқлари, хусусийлаштириш билан боғлиқ ходимларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя этиш чоралари тўғрисида тушунтириш ишларини кучайтириш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Давлат тасарруфидан чиқариш пайтида меҳнат жамоаларининг амалдаги хўжалик тизимларида бўлиш ёки ундан чиқиш, янги тузилмаларга кириш ҳуқуқларига кафолатлар берилади.

Коммунал мулкчилик ва хусусийлаштириш бош бошқармасига давлат мулкини тасарруфдан чиқариш ва хусусийлаштириш бўйича буюртмаларни қараб чиқишда белгиланган тартибга қатъий амал қилиш, бу ишда шошма-шошарликка ва сансалорликка йўл қўймаслик топширилди. Бундай ҳолларга қарши дарҳол қатъий чоралар кўриш, масъулиятсиз ходимларни эгаллаб турган лавозимларидан бўшатиш, ҳужжатларни мансабдор шахслар томонидан расмиятчилик, хизмат вазифаларини суиистеъмол қилишларини истисно этадиган тартибда расмийлаштиришнинг аниқ чора-тадбирларини белгилаш топширилди.

Маслаҳат кенгашининг мажлисида Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи П. Х. Умаров ва Тошкент таксофон боғламаси бошлиғи Қ. М. Муродов ларнинг телефон алоқаси ва таксофонларнинг иши ҳамда уларни ривожлантириш ҳақидаги ахборотлари тингланди.

1992 йилда шаҳарда 10,8 минг номерли автомат-телефон станциялари ишга туширилди. Аҳоли, корхона ва ташкилотларга 12,4 мингта телефон ўрнатилди. Ҳозирги пайтда фуқаролар хонадонларида 400 мингтадан кўпроқ телефон ишлаб турибди. Бу ҳар юзта шаҳар оиласининг 60 тасини телефонлаштириш имконини берди. 4000 тадан кўпроқ шаҳар ва 500 та шаҳарлараро таксофон ўрнатилган.

«Маҳалла» дастури мажмуини бажаришга катта эътибор берилмоқда. 1992 йилнинг ўзида маҳаллаларда 8166 телефон ўрнатилди.

Таксофонлар ишини барқарорлаштириш мақсадида уларда жетон воситасида гаплашиш чора-тадбирлари кўрилди.

Шу билан бир қаторда кўрилаётган бу чоралар ҳали етарли эмас. Телефон алоқаси кўрсатаётган хизматлар, айниқса шаҳар таксофонларининг иши кўплаб эътирозларга сабаб бўлмоқда.

Ҳозирги пайтда ҳар икки таксофондан бири бузуқ. Станциялараро алоқа кабелларининг ишдан чиқиш ҳоллари катта ташвиш туғдирмоқда.

Телефон алоқасини янада ривожлантириш ва ундан фойдаланишни яхшилаш мақсадларида «Ўзбекалоқаинвест» концерни ва «Тоштелефонқурилиш» қурилиш-монтаж бошқармасига 1993 йилнинг тўртинчи чорагида қатор янги автомат телефон станцияларини фойдаланишга топширишни таъминлаш топширилди. Шаҳар капитал қурилиш бош бошқармасига 1993 йилда аввал қурилишлари тўхтатиб қўйилган яна бир нечта автомат телефон станциялари биноси қурилишини давом эттириш учун зарур маблағлар ажратишни кўзда тутиш топширилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасидан қуйидагилар илтимос қилинди:

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасига Саноат-қурилиш банки кредитлари бўйича ҳосил бўлган қарзларидан воз кечиш;

1993 йилда Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда Тошкент таксофон боғламасини даромадлардан олинадиган солиқдан озод этиш.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи П. Х. Умаров эиммасига станциялараро алоқани яхшилаш ҳамда узоқ вақт носоз бўлган телефонлар сонини камайтириш юзасидан шошилинч чоралар кўриш юклатилди.

Тошкент таксофон боғламаси бошлиғи Қ. М. Муродовга барча шаҳар таксофонлари барқарор ишлашини таъминлаш, уларнинг ташқи кўринишини яхшилаш юзасидан чоралар кўриш топширилди.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси бошлиғи К. Қ. Ғопуровга Тошкент таксофон боғламаси бошлиғи Қ. М. Муродов билан биргаликда 1993 йил 1 майгача бўлган муддатгача таксофонлар ишини ташкил этиш ва уларни қўриқлаш юзасидан тадбирларни ишлаб чиқиш топширилди.

Мажлисда, шунингдек, шаҳар ижтимоий таъминот бошқармасининг Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари асосида пенсиялар миқдорларини ошириш юзасидан иши тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Бу масала бўйича бошқарма бошлиғи Х. У. Турсунова ахборот берди. У Ўзбекистон Республикаси Президентининг пенсиялар, нафақалар миқдорини ошириш, имтиёзлар бериш бўйича Фармонларини сўзсиз бажариш учун барча зарур ташкилий тадбирлар кўрилганлигини уқтириб ўтди. Туман бўлимлари тегишли услубий ҳужжатлар билан таминландилар. Ижтимоий таъминот мутахассисларининг меҳнат жамоалари, шунингдек аҳоли билан учрашувлари ташкил этилди, пенсияларни қайта ҳисоблаб чиқиш ишлари тезкорлик билан амалга оширилди.

Ушбу масала юзасидан қабул қилинган қарорда Республика Президентининг пенсиялар миқдорларини ошириш бўйича фармонлари сўзсиз бажарилишини таъминлаш ижтимоий таъминот идораларининг бош вазифаси эканлиги қайд этилди.

Маслаҳат кенгаши мажлиси кун тартибидаги навбатдаги масала ҳам ижро интизомига бағишланди. Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси тармоқ мажмуаларининг Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонларини бажариш юзасидан 1992 йилги иш якунлари муҳокама этилди. Бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорат комитетининг Тошкент шаҳри бўйича бошқармаси бошлиғи Б. С. Камолов ва Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси Котибиятининг бошлиғи А. В. Гончарова ахборот бердилар. Шу нарса таъкидлаб ўтилдики, Республика Президенти Фармонларини бажариш юзасидан иш якунлари таҳлил қилинган ҳужжатлар барча бўлинмаларга етказилган. Туман ҳокимликлари, бошқарма, бўлимлар раҳбарлари иштирокида кенгаш бўлиб ўтди. Ўтган йили Маслаҳат кенгаши мажлисларида Президент Фармонлари бажарилишининг бориши тўғрисидаги масалалар бир неча марта муҳокама этилди.

Бироқ Фармонлар ижросини назорат қилиш масалаларида баъзи бўлинмаларда камчиликлар мавжуд. Уларни бартараф этиш учун аниқ чоралар белгиланди. Жумладан, ҳокимлик тармоқ мажмуалари раҳбарларининг Президент Фармонларини бажариш юзасидан ҳисоботларини тинглаш йўлга қўйилади. Туман ҳокимликларига услубий ёрдам кўрсатилади. «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг таҳририятларига Президент Фармонлари бажарилишининг боришини акс эттирувчи рукнлар очиш тавсия этилди.

Маслаҳат кенгашининг мажлисида туман ҳокимликларида уй-жой қонунчилиги бажарилишини текшириш якунлари тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Тошкент шаҳар прокуратураси томонидан ўтказилган текшириш уй-жойларни ажратиш ва уй-жой фондидан фойдаланишда қатор камчилик ва нуқсонлар мавжудлигини кўрсатди. Бундай ҳоллар, жумладан Яккасарой, Чилонзор, Собир Раҳимов ва баъзи бошқа туманларда аниқланди.

Уларни бартараф этиш ва келгусида бундай камчиликларга йўл қўйилмаслиги мақсадларида туман ҳокимликларининг раҳбарларига фуқароларнинг квартира ажратиш тўғрисидаги аризаларини ўз вақтида кўриб чиқиш, ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризалар рад этилган барча ҳоллларда улар эгаларига ёзма жавоб бериш, уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож фуқароларни ҳисобга олишда уй-жой олиш учун навбат белгилаш ҳамда уй-жойларни тақсимлашда кенг ошкоралиқни таъминлаш топширилди.

Мажлисни Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков олиб борди.

ЎЗБЕКИСТОН: ЯНГИЛАНИШ ЙЎЛИДА

Республикамиз мустақилликка эришгандан кейин, турмушнинг барча соҳаларида жадал рўй берган ўзгаришлар «Ўзбекистон: янгиланиш йўли» фильмида ифодасини топди. Бу фильм республика илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясида суратга олинган. Фильмнинг режиссёри — Д. Салимов.

Ҳужжатли киночиларнинг мазкур асари мустақил демократик давлат барпо этиш борасида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» китобида баён этилган беш асосий принцип қандай амалга оширилаётганини тасвирлайди. Фильм республика ташқи ва ички сиёсати концепциясининг асосий қоидаларини таърифлайди.

Ҳужжатли лента ижодкорлари мураккаб мавзуни жуда яхши ҳал этиш йўлини топганлар, республиканинг ҳозирги кунини, унинг имкониятларини тарихий воқеаларга қиёсан кўрсатиб берганлар.

Бу қадимий диёрда ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий ва бошқа буюк мутафаккирлар, олимлар, шоирлар яшаб ижод этган. Уларнинг асарлари ўша замонлардаёқ Шарқ халқларининггина эмас, бутун башариятнинг ҳам мулки бўлиб қолган. Улар жаҳон фани, адабиёти, меъморчилигини юксалтиришга ҳисса қўшиб, бойитганлар. Шундай тарихи ва аждодлари бўлган халқнинг келажаги буюкдир. Ҳужжатли киночиларнинг янги иши мана шуни тасдиқлайди.

Фильм ҳозирги Ўзбекистоннинг иқтисодий салоҳиятини, халқаро майдонга дадил чиқиб бораётганини, республикада азалий урф-одатлар, анъаналар қайта тикланаётганини тасвирлайди.

Ўзбекистон Телевидениесида «Ўзбекистон: янгиланиш йўли» фильми илк бор кўрсатилди. Фильм ижодкорлари уни кенг экранда ҳам намойиш этиш ниятидадирлар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг ГФР га расмий ташрифи арафасида Бирлашган Германия аҳолисини шу фильм билан таништириш мўлжалланмоқда.

(ЎзА мухбири).

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Қашқадарё ва Хоразм вилоятлари фаолларининг йиғилишларида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Жиззах ва Сурхондарё вилоятлари Кенгашларининг сессияларида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

● Чигит экишни биринчилар қатори тугаллаган Сурхондарё, Фарғона, Тошкент ва бошқа вилоятларда ғўзага ишлов бериш бошланди. Кечагача республикада пахта майдонларининг 80 фоизидан кўпроғига чигит экиб бўлинди.

● Асакада бунёд этилаётган «ЎзДЕУавто» Ўзбекистон—Жанубий Корея қўшма корхонасининг асосий цехи автомобиллар йиғишга мўлжалланган замонавий машина-ускуналар ўрнатишга тайёрланмоқда. Шунингдек, корхона ичида темир йўл ўтказилмоқда, 1,5 километр узунликда автомобиль йўли қурилиши лойиҳаси ишлаб чиқилмоқда. Бу корхонани Андижон — Фарғона шоҳ йўли билан боғлаш имконини беради.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Якшанба куни Россияда бўлиб ўтган референдумнинг дастлабки якунлари чиқарилди. Овоз беришда қатнашганларнинг тахминан 60 фоизига яқини Президент Борис Ельцинни, 50 фоиздан кўпроғи Россия раҳбарлари ўтказаётган ижтимоий-иқтисодий сиёсатни ёқлаб овоз берганлар. Президент ва депутатлар сайловини муддатидан илгари ўтказиш саволлари учун овоз беришда иштирок этганларнинг ярмидан ками ижобий жавоб берганлар. Референдумда эришган ғалабаси билан Борис Ельцинни АҚШ Президенти Билл Клинтон, ГФР канцлери Гельмут Коль ва бошқа давлатлар раҳбарлари табрикладилар.

● Абхазия Республикасининг Олий Кенгаши Грузия парламентининг абхаз халқига 22 апрелдаги мурожаатини табриклади. Абхазия Олий Кенгаши кеча тарқатган баёнотда «Грузия парламенти сўнгги саккиз ой мобайнида илк бор урушни тўхтатишга даъват этганлиги» таъкидланади.

ХОРИЖДА

● Бугун Вашингтонда узилиб қолган араб—исроил музокаралари қайтадан бошланади. Унинг давомида Исроил ва у билан қўшни араб давлатлари ўртасида алоҳида-алоҳида тинчлик шартномаларини имзолаш кутилмоқда.

● Югославиянинг собиқ республикалари Босния ва Герцеговинада урушни тўхтатиш юзасидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан қўйилган қатъий талаб бажарилмаганлиги сабабли кеча маҳаллий вақт билан соат олтидан бошлаб Югославияга нисбатан жазо чоралари кучайтирилди. Бу мамлакат чегараларн моллар олиб ўтиш учун тўла беркитилди.

● Бразилияда ўтказилган овоз бериш натижаларига кўра бу давлат Президент республикаси мақомини сақлаб қоладиган бўлди.

● 7 нафар астронавтдан иборат Америка —Германия экипажи бўлган «Колумбия» космик кемасининг парвози бошланди.

● Хитой Жанубий Хитой денгизи туби орқали 82 километр узунликда Гонконгга газ қувури ўтказишга киришди.

● Ҳиндистон авиакомпаниясининг «Боинг—737» самолёти кеча Махараштра штатидаги Аурангобод шаҳри аэропортида фалокатга учради. Дастлабки маълумотларга кўра самолётдаги 118 нафар йўловчи ва экипаж аъзосидан фақат 12 киши қутқариб қолинган.

ИЛМИЙ АҲАМИЯТГА ЭГА

ЎЗБЕКИСТОН Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг чет мамлакат олимлари ва институтлари билан алоқаси кенгайиб бормоқда. Жаҳондаги бир неча халқаро илмий марказлар билан ҳамкорлик йўлга қўйилди. Ўзбекистон ўсимликшунослик илмий-тадқиқот институти илмий жамоаси эса Сурниянинг «Икарда» халқаро илмий-текшириш маркази билан яқин муносабат ўрнатмоқда. Ўзаро келишувга биноан ўсимликшунослик институтининг етакчи мутахассиси З. Холиқулов у ерда бўлиб, ушбу марказ фаолияти билан танишиб қайтди. Шу илмий сафар чоғида Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академияси институтлари «Икарда», «Симмит», «Икрисат» ва бошқа халқаро марказлар билан ҳамкорликни кучайтириш тадбирлари ҳам кўрилди. Ҳамкорлик бўйича умумий дастурни ишлаб чиқиш шартномаси тузилди. Мевали экинларнинг турларини тўплашда ҳам хорижий ҳамкорлик қўл келди. Японялик мутахассислар Ўзбекистон ўсимликшунослик институти олимлари билан биргаликда қатор илмий режаларни амалга оширишга киришдилар. Яқинда уюштирилган илмий экспедиция ҳам кутилган натижани берди. Унда кўпгина экин турларининг коллекцияси тўпланди. Катта илмий ва амалий аҳамиятга молик бу коллекциянинг бир қисми эса шартнома асосида яқинда Японияга юборилди.

Акбар АЛИЕВ.

ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ОТАЛИҒИ

ОЛИЙ ўқув юртлари билан умумтаълим мактаблари ўзаро ҳамкорлиги мустаҳкамланиб бормоқда. Шу ўринда Тошкент Давлат университети билан Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилар жамоаларининг ибратли ишларини алоҳида кўрсатиб ўтиш жоиздир.

Бу ҳар иккала олий ўқув юртининг физика кафедралари ташаббуси билан Тошкентдаги 140-мактабда иқтидорли ўқувчи ёшлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилди. Гап шундаки, ушбу билим ўчоғида таълимий жараёнлар ижтимоий ва техника йўналишида ташкил этилмоқда. Айни вақтда техник чизмачилик машғулотларида ҳам ўқувчиларга сабоқ берилмоқда. Чет тилларидан қилинадиган таржима ишларини техник восита асосида амалга оширишга қаратилган машғулотлар ҳам ўқувчиларда қизиқиш уйғотмоқда.

Мактабларда хўжалик ҳисобида ишлайдиган курслар очилди. Витирувчиларнинг математика, физика фанларидан олган билимларини янада чуқурлаштириш мақсадида ташкил этилган бу курсларни йўлга қўйишда Тошкент электроника алоқа институти яқиндан ёрдам берди. Курсларда берилаётган сабоқлар тест синовлари усулида бўлади.

Билим даргоҳи билан Тошкент Давлат маданият институти ўртасида ҳам яқин ҳамкорликни ўрнатиш бўйича шартнома тузиладиган бўлди.

Ваҳоб ВАЛИЕВ.

⊙ БУГУН кўҳна ва ҳамиша навқирон Самарқанд шаҳрида Ўзбекистон жарроҳларининг навбатдаги анжумани ўз ишини бошлади. Шу муносабат билан биз Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг бош жарроҳи, тиббиёт фанлари доктори, профессор Саримбек НАВРЎЗОВдан ана шу анжуманнинг чақирилишидан кўзда тутилган мақсад ва вазифалари тўғрисида «Оқшом» муштарийларига қисқача гапириб беришни илтимос қилдик.

— Ўзбекистон жарроҳларининг бу анжумани тиббиётимизнинг шу кундаги муҳим муаммоларидан бирига бағишланган. «Ошқозон-ичак тизимидан қон кетишига ташхис қўйиш ва даволаш» мавзуи шу анжуманнинг мавзуидир. Бу мавзуни танлаганимиз бежиз эмас, албатта. Чунки бу муаммо жаҳон табобат оламида мураккаб ва долзарб масала бўлиб турибди.

Маълумки, ҳозирги пайтда замонавий ташхис қўйдиган асбоб-анжомлар ёрдамида қон кетиш сабабларини ўз вақтида аниқлаш ва унга шу асбоб-анжомлар ёрдамида даволаш муолажалари қилиш республикамизнинг барча вилоят ва туманларида кенг амалга оширилмоқда. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, қон кетишнинг баъзи сабабларини аниқлаш, уни операциясиз тўхтатиш муолажасини қилиш айрим турларида рўй бериб, беморни ночор аҳволга солиб қўяди. Шу боисдан бундай беморларга касалхонага келиши биланоқ зудлик билан

*** Халқ соғлиғи—юрт бойлиги**

БЕЖИЗ ТАНЛАНМАГАН СОҲА

ҳамиша ҳам мумкин бўлавермайди. Чунки қон кетиш қизилўнгач, ошқозон ва ўн икки бармоқли ичак, ингичка ва йўғон ичак касалликларининг ёрдам бериш керак. Ташхис қўйдиган асбоб-анжомлар билан тўла таъминланган жарроҳларнинг асосий мақсади бемордаги кетаётган қонни тўхтатишдир. Ана шундан кейингина бемор операция қилинади.

— Қон кетишга олиб келувчи баъзи касалликларни айтиб ўтолмайсизми!

— Ошқозон-ичак тизимида қон кетишга олиб келувчи касалликлар жигар циррозида бўладиган қизилўнгач вена томирининг кенгайиши, меъда-ўн икки бармоқли ичак яралари, ўсмалар ҳамда йўғон ичак яраси, ўсма ва бошқа касалликларда шундай ҳолатлар учрайди. Бу ерда бир мисол келтириб ўтиш ўринлидир. Республикамизда 70 мингга яқин меъда-ичак яраси бўлган беморлар бор. Уларнинг ўз вақтида даволанмасликлари баъзан кўнгилсизликларга олиб келиши мумкин. Шу боисдан ҳам олиб қараганда Самарқандда икки кун мобайнида ўз ишини давом эттирадиган бу анжуман ўз вақтида чақирилган анжумандир.

— Ўзбекистон жарроҳларининг бу анжуманида бошқа давлатлардан ҳам олимлар қатнашиш истагини билдирдими!

— Ҳа, анжуманда қўшни давлатлардан қатнашиш истагини билдирган кўплаб йирик олим ва мутахассислар бор. Дунёга номи таралган россиялик академик В. Д. Федоров, Ю. М. Пансирев, ленинградлик профессор Горбашко, Олмаотадан академик М. А. Алиев, Тожикистондан профессор Пўлатов, Қирғизистондан профессор Мамакеев ва бошқалар шулар жумласиндандир. Шунингдек, Ўзбекистоннинг йирик жарроҳ олимларидан ташқари жойларда жонбозлик кўрсатаётган, амалий ишлар билан шуғулланувчи жарроҳлар ҳам ўз тажрибалари билан ўртоқлашадилар. Бир сўз билан айтганда, бундай анжуманларнинг фойдаси катта бўлади. Чунки ҳамма соҳада бўлгани каби тиббиёт соҳасида ҳам ўзаро ҳамкорлик асосида, тўпланган тажрибалардан фойдаланиб иш юритиш шубҳасиз самара беради.

Санжар ЕДГОРОВ сўҳбатлашди.

Мустақил республикамизни ҳимоя қилиш — Ўзбекистон Республикаси ҳар бир фуқаросининг бурчидир. Шу йил май-июнь ойларида чақириқ ёшидаги ёшлар муддатли ва муқобил хизматга чақириладилар. Шу муносабат билан мухбиримиз мудофаа ишлари бўйича Тошкент шаҳар бошқармасининг бошлиғи полковник У. Ҳ. ҲАСАНОВга мурожаат қилди.

— Навбатдаги чақириқни пухта ва уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида бошқарма томонидан қандай чора-тадбирлар кўриляпти?

— Мустақил республикамиз ҳаётидаги бу муҳим масъулиятли тадбирни намунали амалга ошириш мақсадида шаҳар Ҳокими маҳкамасида ёшларни ҳарбий хизматга чақиришга бағишланган махсус мажлис ўтказилди ва тегишли тадбирлар белгиланди. Худди шундай мажлислар барча туман ҳокимликларида ҳам бўлиб ўтди. Чақиришда иштирок этувчи барча идоралар, ташкилот ва муассасалар раҳбарларига чақириқ тайёргарлик ва уни ўтказиш тўғрисида аниқ кўрсатмалар берилди. Мудофаа ишлари бўйича туман бўлимлари чақириқ гуруҳи бошлиқлари, тиббий комиссияда қатнашувчи шифокор-мутахассислар билан услубий машғулотлар ташкил этилди. Шунингдек, маҳалла комитетлари раислари, уй-жойлардан фойдаланиш бошқармалари, уй бошқармалари бошлиқлари билан 1 кунлик машғулотлар ўтказилиб, ўтган йили эришилган ютуқ ва нуқсонлар атрофлича таҳлил қилинди. Чақириқни ташкил этишда Собир Раҳимов тумани тажрибаси йиғилиш иштирокчиларига намуна қилиб кўрсатилди. Бу масъулиятли иш билан бевосита ҳоким ўзи шуғулланган ерларда яхши натижаларга эришилаётгани қайд этилди.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, чақириққа тайёргарлик олиб бориш ва уни ўтказиш даврида биз амал қиладиган буйруқлар, кўрсатмаларда ҳар бир хизмат ёшидаги фуқарога ўзига хос ёндошиш кераклиги алоҳида таъкидланган. Бироқ бунга ҳамма ерда амал қилиняптими? Кўпинча чақирилувчи шахсни ўрганиш варақалари номигагина тўлдирилади. Ахир бу чақирилувчи шахсини ўрганиш, уни ҳарбий хизмат ва муқобил хизматнинг қайси турига юборишни белгилашда асосий мезонлардан бири-ку!

Шаҳар комиссиясидан ўтаётганда ёшларнинг кўпчилиги туман чақириқ комиссиялари аъзолари уларнинг оилавий аҳволлари, саломатликлари ҳақида ҳеч нарса сўрамаганликларини айтадилар. Шунинг учун бу галги чақириқни ўтказишда туман мудофаа ишлари бўйича бўлим бошлиқлари туман чақириқ комиссияси аъзоси бўлган тиббиёт ходимларидан чақирилувчи шахсини ўрганиш варақасида ўз саломатлиги тўғрисида шикоят бор-йўқлигини аниқ ёзиб қўйишини талаб қилиб қўйишлари зарур. Соғлом болаларнинг барчаси армия хизматини ўташлари керак. Бемор болалар эса даволаниб бўлганларидан сўнг Қуролли Кучлар сафига юборилади. Яна шуни айтиб ўтиш керакки, республикамиз мустақилликка эришгач, собиқ Иттифоқ давридаги касалликлар рўйхати қайта тузилди ва қўшимчалар киритилди. Эндиликда кўпгина касалликлар бўйича ёшлар ҳарбий хизматдан озод этиладилар.

— Чақириққа ҳозирлик кўришдаги муаммолар ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Албатта, бу масала ҳам ўз ташвишлари, ўз муаммоларига эга. Собиқ Иттифоқ даврида ҳурматли ота-оналаримиз фарзандлари республикамизда хизмат қилишини илтимос қилишарди. Эндиликда туғилиб ўсган жойида хизмат қилишини хоҳлашяпти. Айрим ота-оналар республикамиз мустақиллигини Ўзбекистон фуқароларининг ўзлари ҳимоя қилишлари кераклигини, миллий армиямиз ташкил топаётган бугунги кунда Қуролли Кучлар сафида хизмат қилиш ҳар бир ёшнинг ватанпарварлик бурчи эканлигини тушунишни истамайдилар. Неча йиллар орзу қилиб эришган мустақиллигимизни четдан бошқа биров келиб ҳимоя қилмайдику. Истиқлолимизни Ўзбекистоннинг ўз ўғлонлари қўриқлашлари керак. Бунинг учун улар ўзларини ҳар томонлама чиниқтиришлари, уй шароитидами, турли спорт тўгаракларидами жисмонан соғлом ва бақувват, баркамол инсон бўлиш учун мунтазам машқ қилишлари, ўзларини она Ватанга хизматга шайлашлари зарур.

— Қандай ҳолларда ёшлар муқобил хизматга бориш ҳуқуқига эга бўладилар?

— 18 ёшдан 27 ёшгача бўлган муддатли ҳарбий хизматга чақириладиган 18 дан 27 ёшгача бўлган фуқаролар, агар улар: чақирилувчидан ташқари 16 ёшгача бўлган тўрт ёки ундан кўпроқ болали оиладан, ҳарбий хизматни ўташ даврида ногирон бўлиб қолган ота-она ёки ака-ука, опа-сингилли бўлсалар ёҳуд қўлда қурол тутишга йўл қўймайдиган рўйхатдан ўтган диний ташкилот аъзоси бўлсалар муқобил хизмат ҳуқуқига эгадирлар.

Муқобил хизмат муддати 24 ой, олий маълумотлилар учун 18 ойдан иборат.

Хулоса қилиб шуни айтиш керакки, навбатдаги чақириққа тайёргарлик ва уни ўтказишни намунали уюштириш шаҳар жамоатчилиги олдида турган шу куннинг долзарб масаласидир. Ўйлаймизки, маҳаллий ҳокимликлар, маҳалла комитетлари, уй-жой бошқармалари, хотин-қизлар кенгашлари, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашлари вакиллари ёшлар орасида Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллиги, ҳудудий яхлитлиги ҳақида, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш ҳақида кенг тушунтириш ишлари олиб борадилар, чақириқни кўнгилдагидек ўтказиш учун барча имкониятларни яратдилар.

Шу кунларда барча ҳарбий қисмларда ёшларни яхши кутиб олиш учун тайёргарлик ишлари авж олмоқда. Улар намунали хизмат қилишлари, яхши яшашлари учун тегишли шароит яратиляпти.

Армияни ҳаёт мактаби, чиниқиш мактаби дейишади. Ҳарбий хизматга отланган ёшлар у ерда билим олишлари, турли касбларни ўрганишлари учун барча шароитлар муҳайё.

Ҳурматли ота-оналар! Ўғлингиз Ўзбекистон ҳудудида хизмат қилишади, Фарзандингиздан кўнглингиз тўқ бўлсин. Ўғлонларимиз бағрингизга соғ-саломат, эсон-омон қайтишади.

Суҳбатни Машкура МИРЗАМУҲАМЕДОВА ёзиб олди.

** Долзарб мавзу*

ФАРЗАНДИНГИЗ ХИЗМАТ ЁШИДА

Кутбн опа Тошпўлатова Йўлдош Охунбобоев номидаги бош кийимлар фабрикасида қарийб 27 йилдан бери ишлаб келади. У шу йиллар мобайнида ўзининг ишчанлиги билан жамоада ҳурмат қозонди.

Рустам Шарипов сурати.

** Давлат назорати идораларида*

ҚАРОР ИЖРОСИ БИЛАН КУЧЛИ

ҲОЗИРГИ иқтисодий танглик даврида республикамиз аҳолиси манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида ҳукуматимиз раҳбарияти амалга ошираётган тадбирлар ўз самарасини беряпти. Чунончи, купонлар жорий этилганлиги истеъмол бозорини барқарорлаштиришга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Вазирлар маҳкамаси шу йилнинг февраль ойидан бошлаб берилаётган купонлар миқдорини 1,5 маротаба ошириш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Ана шу қарор Сергели тумани ҳудудида жойлашган корхона ва ташкилотларда қандай бажариляпти? Давлат назорати туман инспекцияси ўтказган текширишлар шуни кўрсатдики, бу соҳада ижобий ишлар билан бирга баъзи нуқсонларга йўл қўйиляпти. Чунончи бу ерга жойлашган 361 турли хилдаги мулкчилик корхоналаридан 48 тасида янги купонларни январь ойининг иккинчи ярмидан кейин олганлар. Қарорда купонлар 10 февралгача тарқатилиши таъкидланганига қарамасдан 87 корхона ва ташкилотда купонларни банкдан олиш 12 февралдан 22 февралга қадар чўзиб келинган. Улардан 51 таси давлат корхоналаридир. Банкда ҳисобда турган 220 кичик ва ишбилармонликнинг бошқа турларидаги корхоналарнинг атиги 58 таси, 100 дан ортиқ ширкатлардан 17 тасигина купонларни олишган, холос.

Агар январь ойида 361 корхона ва ташкилот 88 миллион 27 минг купон олган бўлсалар, февраль ойининг 22-кунида купонлар 1,5 баравар кўпайтирилганига қарамасдан 192 корхона ва ташкилот атиги 49 миллион купон олишгани маълум бўлди.

Ахир бу корхона раҳбарлари ва бош ҳисобчилари томонидан ҳукумат қарорини том маънода бажармаслик эмасми?

Темир-бетон буюмлари заводи, 12-автобус саройи, чарм пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси, 7-такси саройи, 4-автобус саройи ва ҳисоб-бухгалтерлик техникумида ҳам купонларни тарқатишда жиддий нуқсонларга йўл қўйилди.

Юқоридаги аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан Давлат назорати комитети туман инспекцияси ва туман ҳокимлиги томонидан тегишли чора-тадбирлар кўрилди.

Машкура МИРЗАЕВА.

НАТИЖА БЕРАЁТГАН ИНТИЛИШЛАР

ХАЛҚ хўжалигидаги кўп соҳаларни коинот фани ютуқлари асосида бошқариш муҳим ҳаракатлантирувчи кучга айланиб бормоқда. Ўзбекистон Космик тадқиқотлар агентлигининг тузилиши ғоят зарур ва ўта аниқ ишлайдиган техника воситаларини кўплаб яратиш учун кенг йўл очиб берди.

Мазкур тадқиқотлар марказининг Тошкент машинасозлик конструкторлик бюроси ҳам янги жиддий изланишлар билан банд. Ҳозирнинг ўзида бюро конструктор ва муҳандис-техник ходимлари дастлабки ижобий ютуқларни қўлга кирита бошладилар.

Ипак толалари сифати назоратини янада яхшилашга қаратилган электрон-механик қурилмалар намуналарини яратиш борасида ҳам тажриба орттирилди. Озиқ-овқат дастурини муваффақиятли амалга ошириш билан боғлиқ йирик тадқиқотларга ҳам қўл урилди. Сариёғ ишлаб чиқаришга ихтисослашган кичик цехни бунёд этиш ишланмаси ҳам тайёрланмоқда. Тошкентдаги туман ҳокимликлари буюртмаси эса аъло даражада адо этилди. Маълумки, дарахт ва буталар шоҳларини кесиб ташлаш натижасида тонналаб шоҳ-шаббалар беҳудага ёқиб ташланмоқда. Ваҳоланки, шу олов тутуни билан қимматли хом ашё кўкка совурилмоқда. Ана шу хом ашёдан мақсадга мувофиқ равишда фойдаланишни йўлга қўйиш мақсадида бюро мутахассислари хайрли ишга қўл уриб, шох-шаббаларни қайта ишлашга мослаштирилган янги хил машина яратишди.

Эндиликда бу хил техникадан шаҳар хўжалигида фойдаланила бошланди.

Аъзам АҲАДОВ.

** Шаҳар транспорти муаммолари*

ТАЛАБИМИЗ ҚОНДИРИЛАДИМИ?

СЎНГГИ пайтларда Тошкентда қатновчи трамвай ва троллейбуслар ҳам антиқа ҳунарлар чиқармоқда. Мана эшитинг. Тошкент трактор заводига борадиган 6, 13, 22-трамвайлар муаммоси бир неча бор кўтарилганди. Бундай танқидий мақолалар матбуотда эълон қилинганидан кейин ҳам натижаси сезилмади. Тўғри ўшанда трамвайлар бир ҳафтагина яхши қатнашди, сўнг яна асл ҳолига тушди.

Ҳозир бозор иқтисодиётига ўтиш даврига келиб, юқорида тилга олинган трамвай ҳайдовчилари ундан ҳам баттар босар-тусарини билмай қолдилар. Улар ўзига хон, кўланкаси майдон. Хоҳласа ишлайдилар, хоҳламасалар йўқ. Бу воқеани трамвай депосининг раҳбарларидан тортиб ишчи-хизматчилари ҳам жуда яхши билишади.

Чунки, охирги пайтларда трамвайлар тушдан кейин бирин-кетин ҳаммаси паркка жўнай бошлайди. Ваҳоланки, йўлда юриб турган 6, 13, 22-трамвайлар ҳам графикдан чиқиб кетдилар, бир қарасанг, тўда бўлиб, кетма-кет юради. Баъзан эса «бузилди» баҳонаси билан паркка равона бўлади. Шундан сўнг соатлаб кутиб, тоқатинг тоқ бўлади. Айниқса тушдан кейин, соат 17-20 лар орасида трактор мавзесига етиб олиш амри маҳол бўлиб қолди. Шу боисдан депо раҳбарларига эса икки оғиз маслаҳатимиз бор эди. Зора, улар бу сафар сўзимизга қулоқ тутишса.

Биринчидан, трамвайлар график билан юриб, ҳайдовчилар йўловчиларга ҳурмат билан қарашса. Орқа эшикларни очмай одамларни қийнаб асабига тегишмаса.

Иккинчидан, эрта саҳардан, яъни соат 4-5 лардан бошлаб қуруқ аравани у ёқдан, бу ёққа олиб қочмай графикда белгиланган тезликда ҳаракат қилсалар. Юқори тезликда трамвайни шалдиратиб, аҳоли тинчлигини бузишга на ҳожат. Балки эрта билан юрадиган трамвайлар графигини ҳам кўриб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Учинчидан, аҳолига бироз бўлсада қулайлик яратиб бериш учун, депога барча трамвайларни фақат трактор заводи орқали саройга киришларини илтимос қиламан.

Тўртинчидан, 17-автобусни трамвай йўли билан 1-тракторсозлар мавзесигача қатнаш йўлга қўйиб берилса, нур устига аъло нур бўларди.

Ўйлаймизки, мутасадди идоралар юқоридаги таклифларимизни, бу ҳам халқимиз учун қилинаётган бир эзгу ният деб қабул этадилар.

Тракторсозлар мавзесида истиқомат қилувчи кўпминг кишилик аҳоли номидан:

Раҳимжон ОРИПОВ.

** Раҳмдил ва меҳр-мурувватли бўлайлик*

ИЗЛАНИШДАН ТУҒИЛГАН ИМКОНИЯТЛАР

Чернобиль фожиаси... 1986 йил апрелида Чернобиль атом электр станциясининг 4 энергоблокидаги машъум портлашдан сўнг биз атом қувватидан тинч мақсадлар учун фойдаланишда ҳам чуқур ўйлаб «еттн ўлчаб бир кесишимиз» лозимлигини тушуниб етдик. Бироқ машъум фалокат ўз ишини қилиб бўлган, атроф-муҳит ва кишилар соғлиғига ўнглаб бўлмас таъсир кўрсатилган эди. Албатта, ўша пайтда бутун собиқ Иттифоқ мамлакатларидан, жумладан бизнинг республикамиздан ҳам фожианинг натижаларига бархам берувчилар Чернобилга бориб станциянн бетон қобиқ билан ёпиш, тупроқни зарарсизлантириш ишларида иштирок этгандилар. Орадан бирмунча муддат ўтгач, жойларда чернобилчиларга ўзаро ёрдам кўрсатиш жамиятлари ташкил этила бошланди. Пойтахтда эса бу хайрли иш 1990 йили бошланиб шаҳримизнинг барча районларида алоҳида жамиятлар тузилди. Яқиндан бошлаб Шайхонтоҳур туманидаги Чернобилчиларга ўзаро ёрдам кўрсатиш жамияти биринчилардан бўлиб ўз-ўзини маблағ билан таъминлаб, мустақил равишда иш юритиш услубига ўтиш ҳаракатида. Туман жамиятига тузилгандан бери раислик қилаётган Абдусаттор ака Алиев 1986 йилги фожианинг дастлабки кунларида 2,5 ой давомида бетонлаш ишларида қатнашиб келган. Биз Абдусаттор ака билан жамият фаолияти, унга кўрсатилаётган беғараз ёрдам ва мавжуд муаммолар хусусида мулоқотда бўлдик.

— Жамиятга 1990 йилдан бери раислик қиламан. Мени бу вазифага «Чернобилчиларнинг ўзлари сайлашган, — дейди Абдусаттор ака. — Туманимизда жамиятимизга 140 киши аъзо бўлиб, уларнинг 50 нафарини ногиронлар ташкил этади. Жамиятимизни янада обкка турғазиш, мададга муҳтож чернобилчиларга яхшироқ ҳаётий шароитлар яратиш мақсадида яқинда Шайхонтоҳур тумани ҳокимлигига кичик корхона очиш ҳақида хат бердик. Чунки, узунчоқ нон чиқарадиган Италия дастгоҳи, ёғоқ кийими чиқарадиган дастгоҳларимиз бор. Мих тайёрлайдиган дастгоҳ ҳам оляпмиз. Ахир Чернобилдан қайтган ногиронларни ишга жойлаб юқоридаги асбоблар ёрдамида маҳсулотлар чиқарсак, ўзимизга ҳам, қолаверса иқтисодимизга ҳам ҳарна наф бўлади-ку.

— Жамиятингизга жамоат ташкилотлари томонидан ёрдам ҳам кўрсатилиб турибдими?

— Биз чернобилчиларга ўзаро ёрдам кўрсатиш жамиятимизга ўзининг беминнат ёрдамларини аямаётган туманимиз ҳокими А. Миржалилов, туман мудофаа ишлари бўйича бўлим бошлиғи полковник Қ. Пирматов, ХДП Шайхонтоҳур туман кенгашининг биринчи котиби Э. Ҳолмирзаевлардан беҳад миннатдормиз. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтишни истардимки, Наврўзи олам тантаналари арафасида жамиятимизга «Узбланк» нашриёти 10 минг сўм, Автотехника заводи 5 минг, булка қандолат маҳсулотлари корхонаси 3 минг, Тошкент давлат акционерлик қурилиш корпорацияси 2 минг, ижарадаги «Матбуот» ноширлик ишлаб чиқариш корхонаси 5 минг сўм, ижарадаги «Орзу» чарм-ат-торлик ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Шарқ гули» бадиий буюмлар фабрикаси 30 минг сўмдан, Тошкент шаҳар «Чернобиль» ўзаро ижтимоий ёрдам кўрсатиш жамияти 15 минг сўм, «Турон» кичик корхонаси 20 минг сўм ёрдам пули ва «Умида» тижорат дўкони 6 минг сўмлик маҳсулотларини топширишди. Ўз навбатида биз ҳам тушган ёрдам пулларидан Наврўз байрамида 20 кишига 2,5 минг сўмдан тарқатдик. Вафот этган 3 киши оила аъзоларига 5 ва 10 минг сўмдан кўмак бердик. Бундан ташқари туман ҳокимлигининг кўмагида Туркиядан келган озиқ-овқат маҳсулотларини уйма-уй тарқатдик. Ёш болалари бор оилаларни эса, кийим-кечаклар билан таъминладик.

— Қандай муаммоларга дуч келаяпсизлар?

— Туман жамиятимиздаги 50 га яқин киши I, II ва III гуруҳ ногиронларидир. Яна жамиятимиз аъзолари орасида 10 та кўп болали оилалар, 12 нафар ёлғиз, қаровчиси йўқ кишилар бор. Улар албатта алоҳида эътиборга, ёрдамга муҳтож, моддий томондан қийналаётган кишилардир. Нафсиламбирини айтганда бизларга тиббиёт хизмати кўрсатилишида оз-моз қийинчиликлар бор. Дори-дармонлар етишмаяпти. ВТЭК соҳасида ишга яроқсиз кўп ногиронларимизга енгил ишда ишлаши мумкин бўлган III гуруҳ ногиронлигини беришяпти. Енгил ишларга эса соғ одамларнинг ҳам жойлашишлари қийинлиги сир эмас.

Биз Шайхонтоҳур тумани чернобилчиларга ўзаро ёрдам кўрсатиш жамиятининг келгуси режаларининг амалга ошишида омад тилаб қолар эканмиз, хайрия кўмагини бериш ниятида бўлган корхона ва ташкилотларга уларнинг ҳисоб рақамларини эслатиб ўтамиз: Тошкент шаҳар, Нодирабегим саноат қурилиш банки — 002700948, код 172613301.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

** Суратли ахборот*

ТЎЛА РАВИШДА ЎТКАЗИЛАДИ

ТОШКЕНТ шаҳар телефон алоқалари ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «Янгиобод» 97-телефон автомат станцияси Ҳамза, Бектемир ва Сергели туманлари аҳолиси учун хизмат кўрсатади.

— Алоқачиларимиз 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98-ҳамда Бектемир туманидаги 21, 22, 31 ва 61-автомат телефон станциялари абонентларига хизмат қилишади, — дейди станция бошлиғи Ниғматулла Султонов. — Айнан шу ернинг ўзида телефон ҳақини тўлаш, ўрнатиш, рақамини ўзгартириш, шахсий номига расмийлаштириш, ўчирилган телефонларни қайта улаш ва бошқа ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар ҳал этилади.

Шу ўринда мен бир нарсани айтиб ўтмоқчиман. Фуқаролар телефонлари ишламай қолса арз-дод қилгани елиб-югуриб қолишади. Ваҳоланки, уйга вақтида ҳақ тўлашни эса доимо ёдларида сақлашмайди. Ҳозирги вақтда бунинг қатъий чораси кўрилмоқда. Ҳақ тўламаган абонент ўз вақтида назоратдан ўтказилиб, ундан жарима ундирилмоқда.

Фуқароларга қулай бўлсин деб 96- ва 90-АТС биноларида телефон аппаратларини тузатиш бўлинмаларини ишга туширгаимиз. Бўлинмамизда 300 киши меҳнат қилади.

Ҳозирги кунда Бектемир туманида электрон телефон станциясида тиклаш ишлари олиб борилмоқда. Агар бу станция ҳам ишга тушса унда Бектемир туманидан ўрин олган алоқа тармоқларини ҳам тўла равишда шаҳар миқёсига ўтказилади. Ҳозирги вақтда туман аҳолининг анчагина қисми бешта рақамли телефондан фойдаланишади.

Усмон УСМОНОВ.

СУРАТДА: 97-алоқа тармоғи муҳандисларидан О. Нурматова ва Т. Қўчқоровалар абонентлар номерларини назоратдан ўтказишмоқда.

Муаллиф сурати.

ТОШКЕНТ тўқимачилик машинасозлиги корхонаси шаҳримизнинг йирик ишлаб чиқариш заводларидан бири ҳисобланади. Шу билан бирга у шаҳарнинг марказида, аҳоли зич яшайдиган, транспорт серқатнов қисмида жойлашган. Бу эса атроф-муҳит ҳавосини чиқинди, чанг, газлар билан «тўйиниши»га сабаб бўлмоқда.

** Табиат—ҳаёт чашмаси*

ҚОНИҚАРСИЗ БАҲО

Корхона ҳавога йилига салкам 880 тонна ҳар хил чиқиндилар чиқаради. Текшириш ўтказилгандан бошлаб тадбирда белгиланган 27 янги чангютгич ускунаси ўрнатилиши керак эди. 1988 йилдан бери цехларнинг фақат 3 тасигина жиҳозланган, холос. Корхонада ҳаммаси бўлиб 256 та ҳавони ифлослантирувчи манбалар бўлиб, уларнинг 105 тасида чангютгичлар бор. Корхонада ҳавога зарарли чиқиндилар чиқарувчи асосий манба — бу қуюв цехи ҳисобланади. Корхона олдига ҳукуматнинг 1989 йил 28 январь ҳамда 1989 йил 23 ноябрь қарори билан қуюв цехини шаҳардан четга кўчириш масаласи қўйилган эди. Аммо у ҳозирги кунгача бажарилмай келмоқда.

Сувдан фойдаланиш бўйича ҳам корхонада сув муҳофазаси қонунқоидаларининг бузилишига йўл қўйилмоқда. Кунига 1350 кубометр оқава сувлар Салор каналига оқизилмоқда. Бунинг устига корхонада ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун ҳам ичимлик суви ишлатилмоқда. Сувни гальваника, компрессор цехларида ҳам беҳуда исроф бўлишига йўл қўйилмоқда. Нефть маҳсулотлари сақланадиган омборхоналар атрофи ёғ-мой маҳсулотлари билан ифлосланиб кетган, бу эса тупроқни ва ер ости сувларини ҳам булғанишига олиб келмоқда.

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитети ҳайъати мажлисида корхонанинг экологик аҳволи муҳокама этилиб, қониқарсиз баҳоланди. Қисқа муддат ичида йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уни бажариш вазифаси топширилди.

Охирги 2 йил ичида комитетимиз томонидан корхона раҳбарларига жами 5360 сўм миқдорида жарима солинди. Энди нима бўларкин, аҳвол яхшиланармикин ёки солинган жарима миқдори кўпаярмикин?!

Шукур ҲИДОЯТОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетининг бўлим бошлиғи.

ҲИКМАТ—БИР ҲОВУЧ ОЛТИН

● Аёл кишининг мардлигини тан олган одамгина улуғлик чўққисига эришади.

● Ақл бутун бўлсин учун аёл кишини ярим ақлим деб билиш керак.

● Аёл киши билан ҳисоблашмаган эркак бахтидан айрилганини ўзи билмай қолади.

● Аёл кишини тан олган одамнинг туни ҳам, куни ҳам ёруғ.

● Аёлга қарши чиқиб боғи кўкарган эркакни тарих ҳам, жамият ҳам кўрмаган.

● Энг қўл эркак бўлса, чап қўл аёл.

Абдураҳим УМАРОВ.

** Касбим—фахрим*

МАҲОРАТЛИ МУАЛЛИМА

ПОЙТАХТИМИЗДА ўз касбини ардоқлаб катта обрў-эътибор қозониб келаётган муаллимларимиз кўплаб топилади. Шулардан бири Ҳамза туманидаги 282-мактабда ўтказилган «Ўқитувчи—93» кўрик-танловида аниқланди.

— Йил бошидан буён тумандаги барча мактабларда муаллимларнинг ёши ва меҳнат стажидан қатъий назар уларнинг маҳоратини синаб кўраяпмиз, — деди туман халқ таълими бўлимининг мудири Ислом Зокиров. — Бу шунчаки кўрик бўлмай, ҳар бир ўқитувчидан изланишни талаб этади. Танлов иштирокчилари мактаб ҳаётини саҳна кўринишида акс эттириши, махсус саволларга жавоб бериши, маданиятимиз ва урф-одатларимизга оид ўз билимларини намойиш этиши, болалар билан қай тарзда самарали ишлашини кўрсата олишлари кўзда тутилган. Жами икки минг нафар муаллимлар ўз билимларини синаб кўрдилар.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш зарурки, биринчи босқич якунидаёқ тумандаги 227-ўрта мактаб вакили, жўғрофия муаллимаси Муҳайё Ғуломова юқори натижага эришди. У ҳайъат томонидан берилган барча топшириқларни аъло даражада бажариб, кейинги босқичларда ҳам ғолибликни қўлга киритди.

Гулзода МАМБЕТОВА.

БИРИНЧИЛАР

● НОЗИМАХОНИМ (1869—1924) ўзбек демократ шоираси. Араб, форс, озарбайжон, татар ва рус тилларини билган. 20 ёшида шоира «Бешёғочлик Нозимахоним» номи билан шуҳрат қозонган. У ўзбек аёлларидан етишиб чиққан биринчи публицист-журналистдир.

● БИРИНЧИ ўзбек актрисаси Турсуной Саидазимова (1911—1928) дир. Ўзбек хотин-қизлари озодлиги учун 17 ёшида кураш қурбони бўлган. Қисқа умри давомида ўзбек, рус ва жаҳон драматургиясидан ёрқин образлар ярата олган. Ғулом Зафарийнинг «Ҳалима» мусиқали драмасида Ҳалима образини яратиш билан ўзбек мусиқали саҳна ижрочилигида янги саҳифа очди.

● НУРХОН Йўлдошхўжаева (1913—1929) профессионал театр саҳнасига биринчи бўлиб кириб келган ўзбек раққосасидир. У М. Қориёқубов раҳбарлигидаги этнографик дастасида раққоса бўлиб ҳам ишлаган.

● ГУЛБАДАНБЕГИМ (1523—1603) Ўрта аср Шарқида ўзбек аёлларидан чиққан биринчи тарихнавис ҳисобланади. У Ҳиндистонда яшаб ижод этган. Энг йирик асари — «Ҳумоюннома» бўлиб, қимматли тарихий-илмий манбадир.

Инобат МИРЗАЕВА.

** Маънавий қадриятларимиз*

Буюк аллома хотираси

ЎЗБЕКИСТОН зиёлилари илмий-маърифий уюшмаси ҳамда ТошДУ фалсафа кафедраси ватандошимиз буюк аллома Баҳовуддин Нақшбанд таваллудининг 675 йиллигига бағишлаб давра суҳбатини ўтказди. Шуни қайд қилиш керакки, ҳазрати Баҳовуддин Нақшбанд ва унинг салафлари Туркияда 8 миллионга яқин бўлиб, уни мукаммал ўрганиш бугунги кун талабидир.

Қизиқарли илмий-маърифий йўналишда ўтказилган давра суҳбатида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг муҳбир аъзоси Иззат Султон, Шарқшунослик илмий-тадқиқот институти етакчи илмий ходими, профессор Ориф Усмон, Ўзбек Қомуслар таҳририяти бош муҳаррири, профессор Нурислом Тўқлиев, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги М. Хайруллаев, таниқли олимлар — О. Файзуллаев, А. Ирисов, Б. Тўраевлар ҳазрат Баҳовуддин Нақшбанд тўғрисида, унинг бутун бир илмий-диний мактаби ҳақида ва бугунги кунда мустақил Ўзбекистон давлатининг маънавий тараққиётидаги ўрни ва моҳияти тўғрисида ҳикоя қилиб бердилар.

Ўзбекистон зиёлилари уюшмаси билан ТошДУ ўзаро ҳамкорликда шу йил сентябрь ойида ҳазрат Баҳовуддин Нақшбандининг юбилейига бағишлаб О. Усмон ва иқтидорли шоир Мирза Кенжабекларнинг рисолаларини чоп қилишни мақсад қилиб қўйди. Бу рисолаларни Ўзбек Қомуслар таҳририяти катта нусхада нашр қилишни ўз зиммасига олди.

Уюшма ва ТошДУ келишувига биноан, хоразмлик машҳур файласуф олим ҳамда йирик ислоҳот мударриси бўлган Нажмиддин Кубро ҳақида ҳам шу йил май ойида давра суҳбатини ўтказиш мақсадга мувофиқ деб топилди. Шунингдек, 1993 йил — Хўжа Аҳмад Яссавий йили бўлганлиги учун бу буюк аллома тўғрисида ҳам илмий-маърифий ишларни амалга ошириш назарда тутилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Ўзбекистон зиёлилари, Тошкент Давлат университети талабалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг етакчи олимлари қатнашган ушбу давра суҳбати Баҳовуддин Нақшбандининг ўзига хос йирик олим, диний арбоб эканлиги ҳақида тўла маълумот берди.

Карим НОРМАТОВ,
профессор.

** Дилкаш суҳбатлар*

АЁЛ ДАРДИНИ АЁЛ ТУШУНАДИ

Ҳаётимизда фидойи кишилар кўп. Улар бутун умри давомида халққа хизмат қилиб, унинг бахтини ўзининкидан устун қўяди. Ҳаётнинг мазмунини ана шунда деб билади. Ўзбекистон халқ артисти, эл ардоқлаган санъаткор Рихси Иброҳимова ҳам ана шундай фидойилардан. У саҳнада турли хил образлар яратиб халқнинг олқишини олишдан ташқари, саҳна ортида ҳам одамлар дарди, ташвиши билан яшайди.

Шаҳар хотин-қизлар комитети йиғилишларининг бирида Рихсихон опа аёллар ҳаётидаги муаммо ва камчиликлар ҳақида куйиб-ёниб гапирганида, у билан суҳбатлашишни мақсад қилиб қўйгандик. Аёл эмасми, тезда тил топишдик. Суҳбатимиз хотин-қизлар комитетининг фаолиятига муносабатдан бошланди...

— Рихси опа, одатда журналистлар санъаткор билан унинг ижоди, яратган образлари ҳақида суҳбатлашади. Бизнинг мавзу ўзгачароқ, яъни аёллар, уларнинг муаммолари ҳақида.

— Жуда яхши. Ўзим ҳам қўпдан бери шундай суҳбатга орзуманд эдим. Чунки аёл эмасманми, доим уларнинг дарди билан яшайман. Кўпинча шаҳримизга вилоятлардан нажот истаб аёллар келади. Лекин қаерга боришларини билмайди. «Дугоналар» радиоэшиттиришини олиб борганим учун кўпинча тўғри менга учраб, ёрдам сўрашади. Ваҳоланки, уларнинг арзи билан шуғулланувчи ўз туманларининг, шаҳар, қолаверса вилоятларининг хотин-қизлар комитетлари бор. У ерларда иши ҳал бўлмагандан кейин пойтахтга йўл оладилар.

Яқинда уйимга бир аёл келди. Қўлида боласи бор. Унинг рангида ранг қолмаган, озғин. Аёл йиғларди. Суриштирсам, иккита боласи касалликдан оламдан ўтган, энди учинчиси ҳам касал экан. «Опажон, ёрдам беринг, наҳотки, бу болам ҳам акаларининг ортидан кетса?»» деди аёл зорланиб. Жуда раҳмим келди. Телефон қилмаган ерим қолмади. Кўп жойлардаги мутахассислар «Ўзи яшаб турган жойга борсин» деб жавоб бердилар. Лекин она-боланинг аҳволи чиндан ҳам жиддий эди. Ниҳоят, уч кун деганда, шаҳримиздаги поликлиникалардан бирида касалликни аниқлатиб, уларни Тошкент Давлат тиббиёт институти касалхоналарининг бирига ётқиздим. Бундай ҳоллар тез-тез бўлиб туради.

Биласизми одатда аёлларнинг иродаси мустаҳкам бўлади. Унча-мунча қийинчиликни енгиб юборишади. Қачонки, нажотга зор бўлгандагина бош уриб келади. Айниқса, чорасиз қолганда. Бундайларга биринчи ўринда хотин-қизлар комитетлари ёрдам беришлари керак. Чунки аёл дардини аёл тушунади. Ҳозир, республикамизнинг ҳар бир вилоят, шаҳар, туманларида хотин-қизлар кенгашлари бор. Уларни тузишдан кўзланган асосий мақсад ҳам хотин-қизлар муаммоларини ҳал қилишдир.

— Шу ўринда битта савол: шаҳар хотин-қизлар комитети фаолияти сизни қониқтирадими?

— Шаҳар хотин-қизлар комитети фаолиятига назар ташлайдиган бўлсак, унинг раиса Муборакхон Юнусхўжаева жуда билимдон, зукко аёл. Рангбаранг ғоялари кўп. Лекин унга жондилдан ёрдам берувчилар кам. Кейин, менинг назаримда хотин-қизлар комитетининг олиб бораётган ишлари кўламини кенгайтириш керак. Хотин-қизлар комитетлари жойларда — фабрика, заводлар, маҳаллаларда аёлларнинг дардига кўпроқ қулоқ солсин, муаммоларини эшитсин, ёрдам берсин. Қуйи ташкилотлар шаҳар хотин-қизлар комитетига амалий ишлари ҳақида ҳисоб берсин. Шунингдек, бу ташкилотда назоратчилар бўлмоғи керак, деб ўйлайман. Чунки, ҳаётда қалбакиликлар кўп бўлади. Оддий бир мисол. Мана ҳозир турли хайрия жамғармалари мавжуд. Уларнинг аксарияти халққа моддий ёки маънавий ёрдам беришга қаратилган. Кўп қийналган онталарни хайрия жамғармалари қўллаяпти. Лекин ўша ёрдам эгасига етиб боряптими, йўқми шуни назорат қилсин. Бир сўз билан айтганда хотин-қизлар комитетининг асосий вазифаси аёллар ҳуқуқини ҳимоя қилиш деб ўйлайман.

— Мана ҳозир аёлларимиз эркаклар билан тенгма-тенг ишлаб, ўз вазифаларини, яъни уй бекалигини, асосийси она эканлигини унутиб қўймаяптимикан?

— Жуда тўғри айтдингиз. Баъзан ўйлаб туриб одам ачиниб кетади. Аёл киши аслида фақат оила, бола-чақа учун яратилган дейишади. У ҳозир ўз вазифаси ёнига боқувчиликни ҳам қўшган.

— Сизнингча, таъминот етарли бўлса аёл кишининг уйда ўтириши, бола тарбияси билан шуғулланиши мумкинми?

— Илгариги пайтда шундай бўлган. Лекин ҳозирги замон тараққиётига бу тўғри келмайди. Фикримча аёлларни бутунлай ишдан озод қилиш керакмас. Уйда у фақат аёллигича қолиб кетади. Уларга енгиллик яратиш лозим. Масалан ўша бизнинг момоларимиз бўлган Тўмарис ҳам аёл, она бўлиш билан бирга давлатни бошқарган. Аёллар шу жамиятда яшаяптими, ўз ўринларини сездиришсин. Бола тарбияси эса унинг вазифаларининг энг каттаси ва асосийсидир.

— Суҳбатимизнинг бошида нажот сўраб келган аёлларга қўлимдан келтанча ёрдам бераман деднингиз. Мана ўзингиз ҳам санъаткор, журналист, қолаверса она сифатида буларнинг ҳаммасига қандай улгурасиз. Имконият сизда жуда чеклангандай назаримда...

— Дарҳақиқат имкониятим жуда кам. Баъзан кунда режалаштирган ишимни қилишга улгуролмайман. Ҳали театрга (асосий ишим) тайёргарлик машғулотига, ҳали телевидениега, ҳали радиога чопаман. Бу ёқда оилам, уй-рўзғор деганларидек. Радиода ўзингиз биласиз «Дугоналар» эшиттиришини олиб бораман. Унга республикамизнинг турли бурчакларидаги хотин-қизлар хат йўллашади. Уларни ўқисангиз ҳаммаси дард-алам билан ёзилган. Баъзи пайтларда эшиттириш орқали жавоб бера олмаган муштарийларга, уйда ўтириб хат ёзаман. Сал бўлсада, дилларига таскин бераман. Ҳаётда ўзим жуда кўнгилчанман. Ҳаммага ишонаман. Кўпинча давлат ва жамоат хўжаликларига ижодий сафарларга чиқсам ҳам аёллар ўраб олишиб ўзларининг ечилмаётган муаммоларидан гапиришади. Ёрдам беришга ҳаракат қиламан. Жилла қурса битта маслаҳат бераман. Навоий бобомизнинг осмондаги энг ёрқин юлдуз бўлгандан кўра, кас бўлиб бир ғарибнинг қозонини қайнатган маъқул, деган мазмундаги жуда доно ҳикмати бор. Саҳнада қанчалик ёрқин сиймо яратмай, халқимга, мендан ёрдам сўраганларга нафим тегмас экан бу қуруқ шуҳратдан бошқа нарса эмас...

Рихси опа билан суҳбатимизни шу ерда тўхтатдик. Самарқанд вилоятининг Оқдарё туманидан келган аёлнинг (Рихси опанинг ҳамроҳи) гапларига қулоқ солдик. Маълум бўлишича бу дарднанд аёл ҳам шаҳримизга нажот йўлатаб келган экан. Унинг юраги қўпдан хуруж қилиб, шифокорлар аниқ ташхис қўйишолмабди. У ўзини вилоят марказидаги шифокорларга кўрсатгану, натижа бўлмаган. Биз Рихси опа билан тегишли ташкилотларга ёрдам сўраб мурожаат қилдик. Кун кеч бўлиб, иш вақти тугаб қолганлиги ҳамда ҳафтанинг охири бўлганлиги сабабли жавоб ололмадик. Аёлнинг ётишга жойи бўлмаганлиги учун Рихси опа уни уйига олиб кетди. Кейин қўнгироқ қилиб билсак, аёлни ташхис марказидаги мутахассисларга кўрсатиб, уларнинг тавсияси билан Тошкент Давлат тиббиёт институтининг даволаниш клиникасига жойлаштирибди. Эшитиб хурсанд бўлдик.

Назира СОДИҚОВА.

** Маданиятимиз жонкуярлари*

ТИНИБ-ТИНЧИМАС

АБДУЛЛА Қодирий (собиқ Пушкин) номидаги маданият ва истироҳат боғининг директори Насимахон Раҳмоновани саксонинчи йилларнинг бошларида Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлигида бирга ишлаган вақтимиздан танийман, билимдон, ҳаракатчан аёл, ўз ишининг фидойиларидан. У Хоразм фарзанди, Тошкентда театр ва рассомлик санъати институтини битириб, Хоразм телевидениесида, кейинчалик республика халқ ижодий уйида, ўзи ўқиган институтнинг фалсафа кафедрасида, 1978-1992 йилларда эса вазирликнинг маданий-оқартув муассасалари бошқармасида ишлаган, фалсафа фанлари номзоди.

Одатда бадиий ҳаваскорлик жамоалари билан ишлаш профессионаллар билан ишлашдан кўра анча оғир. Буни бошидан кечирган одам билади. Ҳаваскорларга маош тўланмайди. Демак масъулият ва маҳоратни оширишга бўлган интилиш ҳам шу даражада. Бирон нарсани талаб қилинса, улар «Менинг нимамни оларди» қабилида муомала қиладилар. Насимахон ана шунақа жамоалар — халқ ашула ва рақс дасталари, фольклор-этнографик гуруҳлар, дорбозлар сулолалари, халқ дорилфунунлари фаолияти билан иш олиб борди.

Шу меҳнатларининг меваси ўлароқ Сурхондарё, Хоразм, Наманган, Андижон, Фарғона ва Тошкент вилоятларидаги халқ ашула ва рақс дасталари собиқ СССРнинг барча республикалари, Англия, Франция, Италия, Голландия, Бельгия, Канада, Швейцария, Ҳиндистон, Афғонистон каби хорижий мамлакатларда бўлиб, ўзбек миллий санъатини намойиш қилиб қайтдилар. Бутуниттифоқ фестивалларида, кўрик-танловларида қатнашиб, совринли ўринларни эгалладилар. «Оразибон», «Човқи», «Шалола», «Нозанин» каби жамоаларнинг шуҳрати кенг тарқалди.

Фарғоналик Тўйчиевлар, қашқадарёлик Азимовлар, жиззахлик Тошпўлатовлар, қорақалпоғистонлик Аллашукуровлар оилавий дасталари ҳаваскорлик санъатининг бу турида янгилик яратдилар.

Шундан кейин Насимахон вазирликда қарийб етти йил маданият ва истироҳат боғларининг фаолияти билан шуғулланди. Шу давр ичида 30 га яқин янги истироҳат боғи ташкил этилди, кўпларининг моддий-техника базаси яхшиланди. Наманган, Самарқанд ва айниқса, Тошкент шаҳрининг энг йирик боғлари собиқ Иттифоқдаги энг яхши боғлар даражасига кўтарилди ва бир неча марта совринлар билан тақдирланди, нишонларга сазовор бўлди.

Ўтган йили Насима Раҳмоновани жанггоҳга — Абдулла Қодирий номидаги маданият ва истироҳат боғига тажрибали мутахассис сифатида раҳбар қилиб тайинлашди.

Урушдан кейинги йиллари бу боғнинг довруғи кетганлигини кекса авлод яхши билади. Бир томонда атоқли санъаткорлар ижросида концерт, иккинчи тарафда дор ўйинлари. Оқшомлари ҳаммаёқ чароғон, покиза, музқаймоғу кабобпазлик, кураш, аскиябозлик... Одамлар худди байрам намойишига чиққандай ясан-тусан кийиниб, саф-саф бўлиб кириб келишарди. Эсимда, академик шоиримиз Ғафур Ғулом бошлиқ бир гуруҳ қаламкашларнинг тинчликка бағишланган адабий кечасига очиқ театрга одам сиғмай, жуда кўпчилик боғнинг турли томонларига ўрнатилган радиокарнайлар орқали шеърлар тинглаган эдилар.

Ҳа, бу боғ ўша даврда шаҳримиз кўрки ҳисобланарди.

Насимахон келиб, ярмини метро вайрон қилган, ярми харобага айланган боғни кўриб юраги орқасига тортиб кетган бўлса ажаб эмас. 1991 йилдаги ёнғин планетарий (юлдуз кўрар)ни мутлақо яроқсиз ҳолга келтирган эди. Ажратилган маблағ 50-100 минг атрофида бўлиб, унга таъмирлаш ишларини бажариб бўлмасди. Яна бунинг устига боғдан олинадиган солиқлар, коммунал хўжалиги хизмат ҳақининг ошиб кетганлиги, ходимлар ойлиқ маошининг жуда ҳам озлиги тинкани қуритарди, ҳозир ҳам шундай. Янги директор, мана бир йилдирки, турли даргоҳларга мурожаат қилишдан тўхтамаяпти.

Бугунги кунда Абдулла Қодирий номли боғ ходимлари таъмирлаш ишларини ўз кучлари билан бажармоқдалар. Уни шинам, гавжум оромгоҳга айлантириш — ишчиларнинг, Насимахон Раҳмонованинг эзгу орзусидир.

Наримон ОРИФЖОНОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими.

** Назм чечаклари*

ОНА АЛЛАСИ

Қуёш чарчаб ҳолдан тояркан,
Осмонда ой сочин ёяркан,
Элитаркан кўзларни уйқу,
Дилни қамрар бир ёниқ туйғу:
Бу жарангдор она алласи,
Она алласи!
Кўкда эриб юлдузлар тинглар,
Ром бўлишиб юлдузлар тинглар,
Нақадар зўр бу қўшиқ сеҳри,
Бу — қалб куйи, бу —
она меҳри,
Она алласи!
Алла янграр демак юрт сокин,
Кўрмайлик ҳеч фарзандлар
доғин,
Истагим шу: шўх жарангласин,
Ҳар қандай дил уни англасин,
Бор бўлсин бу она алласи,
Она алласи!

ҲУСНИМНИ ЭМАС...

Атлас кийсам ширин сўз қотиб,
Бунча сулув чиройинг, дема.
Сочларимга маҳлиё боқиб,
Бунча узун, мулойим, дема.
Узун сочу ҳусн вафосиз,
Бир кун, кетар мендан йироқлаб,
Йиллар ўтар юзга солиб из,
Сочларимни оппоқ қировлаб.
Шунинг учун ҳуснимга эмас,
Дилгинамга қўйгин меҳрингни,
Қўйгин ҳаёт лавҳаларимга
Бир умрлик вафо муҳрингни.

СЕВГИ

Учрашганда чақнар ҳамиша,
Меҳр тўла қаро кўзларинг.
Ширин туйғу қўзғатар қалбда
Менга айтган ўша сўзларинг.
Севасанми деган саволинг
Ҳанузгача қолди жавобсиз.
Ахир айтчи, севаман дея
Очиқ айтган қачон, қайси қиз?
Гумон қилма қалби ўзгага,
Бўлган дея абадий асир.
Қалбим тўла сенга нисбатан
Туйғуларим сақланади сир.
Айтолмайман сирни бир умр,
Ҳатто сенга бўлсам ҳамнафас.
Чунки бунга йўл қўймас ғурур,
Лекин билки севгим муқаддас.

Холисхон ОЛИМЖОНОВА.

Оламда бўлиб ўтаётган воқеалар ҳар бир инсоннинг юратида акс садо бериши аниқ. Одамзод қаттиқ изтиробга тушганда ёки қалби шодликларга тўлганда беихтиёр қўлига қалам олиб, туйғуларини оқ қоғоз узра битади. Холисхон Олимжонова ҳам ўзи биолог олим бўлиши билан бирга шеъриятга қаттиқ ихлос қўйган. Унинг талай шеърлари вақтли матбуотда эълон қилинди. Биология фанлари номзоди Холисхон Олимжонова ҳозир Ботаника илмий-текшириш институтида илмий ходим бўлиб ишламоқда. Бугун унинг шеърларидан намуналар эълон қиламиз.

** Акс садо*

«БАХТИМ БУТУН БЎЛАРМИКАН?»

«Қиз боланинг жамики бойлиги унинг номуси, бу бойлик ҳар қандай меросдан ҳам қимматлидир». Вильям Шекспирнинг бу гапларида тоғ каби баланд, денгиз каби чуқур маъно бор. Ҳар қандай бола ҳам дунёга келганда онадан бегуноҳ туғилади. Аммо, унинг келажакда ота-онаси ва халқимиз учун хизмат қиладиган бўлиб етишишини ёки умуман зараркунанда, қотил бўлиб улғайишини ҳеч ким олдиндан каромат қилиб айтолмайди. Бунк боланинг онлада, мактабда, жамоатчилик ўртасида олган таълим-тарбияси, яшаган шароити белгилайди. Шундай экан бола онадан яхши ёки ёмон бўлиб туғилмайди, дейди халқимиз.

Тақдирни қаранг, Бахтигул онадан туғилди, онаси ўз фарзандидан воз кечиб, уни туғуруқхонада қолдириб кетди. Унга бу исмни ҳам дояси ва ҳамширалар қўйишди. У ўн беш ёшигача болалар уйида бўлиб 8-синфни тугатди. Шундан сўнг у тикувчилик билим юртига кирдию, болалар уйидаги тарбиядан, кундалик назоратдан узоқлашди. Шундан сўнг Бахтигул ҳаётида янгиланиш бошланди. Кечки томон кўчаларда сайр қилди, истироҳат боғларида дам олиб юрадиган одатлар чиқарди. Шу вақтда Бахтигул ўз ғурури, ўз эрки билан бир онали маккор йигитнинг тузоғига илинди, номусидан ажраб фарзандли бўлди. Бир умр эсдан чиқмайдиган, тўйдаги чалинадиган карнай-сурнай садосини эшитиб тинглаш унга насиб этмади. Эндигина 18 ёшга кирган қиз фарзандли бўлди, қотиллиқда айбланиб ўн йилга озодликдан маҳрум бўлди.

Бахтигул, сен иффатингни, номусингни сақлолмай енгилтаклик қилганинг учун ўзинг айбдорсан. Аммо, сенинг юриш-туришингга бепарво қараган билим юрти раҳбарлари, ўқитувчилар ҳам айбдор. Энди янглишма. «Кўр ҳассасини бир марта йўқотади» дейди доно халқимиз. Қамоқхона ҳам бир тарбия мактаби. Бахтигул, дунёда хато қилмайдиган киши бўлмайди, бундай кишиларни ақлли киши деб ҳам бўлмайди. Ўз хатосини тузатган киши ақлли киши ҳисобланади.

Жамиятимиз, халқимиз меҳр-оқибатли, ҳалол, пок яшайди, албатта у сени тарбиялаб ўз safiga олади деб ишонгин, бахтли кунинг келади, буларнинг ҳаммаси фақат сенинг кроданга боғлиқ. «Оқшом» газетасининг 1 февраль сонида эълон қилинган «Бахтим бутун бўлармикан?» деган дил сўзларингга жавобим шундай.

Фахриддин НУРИДДИНОВ,
республика халқ таълими аълочиси,
кекса ўқитувчи.

Жажжи қизалоқлар, атак-чечак қилган болаларнинг бошидаги бежирим қалпоқчаларни кўрганда киши беихтиёр ҳавас билан қараши табиий. Шунда ўз-ўзидан «Қалпоқчангизни тиккан опангизнинг қўли дард кўрмасин» дегингиз келади. Дилором ҳам беш йилдан буён шаҳримиздаги Охунбобоев номидаги бош кийимлар фабрикасида меҳнат қилиб, кўплаб инсонларнинг раҳматларини эшитмоқда. Шундан ҳам бўлса керак у ўз ишига сидқидилдан ёндошиб, ҳамкасблари ўртасида ҳам ўз обрўйига эга.

СУРАТДА: тикув цехнининг моҳир чеварн Дилором Халилова.

Рустам Шарипов сурати.

«СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН»

«СОҒЛОМ авлод учун». Хотин-қизлар клубининг навбатдаги учрашув кечаси ана шу мавзуга бағишланди.

Соғлом ёшликни таъминлаш йўлида республикамизда бошланган кенг қамровли ҳаракатда фаоллик кўрсатаётган бу клуб мазкур тадбирга ҳар томонлама атрофлича тайёргарлик кўрди. Ўзбекистон болалар касалликлари илмий-тадқиқот институтининг етакчи мутахассислари билан бамаслаҳат иш тутиб, келажагимиз бўлган ёш авлод оқат-саломатлигини янада мустаҳкамлашга қаратилган суҳбатлар мавзуини белгиладн.

Илмий муассасанинг профессори М. Азимжонова ўзи раҳбарлик қилаётган чала туғилган болалар бўлими илмий изланишлари ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Тошкент шаҳар хотин-қизлар комитети ҳузурида очилган клуб бу каби суҳбатларни бевосита турар жойларда ҳам ўтказишни режалаштирди.

Жамила АЪЗАМОВА.

** Санъат хабари*

МУСТАҚИЛ ЮРТ МАДҲИ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 2-ҳунар-техника билим юртида «Истиқлолга юз тутган юртим» деб номланган кеча бўлиб ўтди. Ўзбекистон, истиқлол, Ватан туйғуси, озодлик нашидаси тараннум этилган мазкур тадбирда талабалар ўзлари тайёрлаган махсус концерт дастурлари билан барчани хушнуд этдилар. Томошалар ранг-баранглиги, миллий урф-одатлар, ўзбек куй ва қўшиқлари, шўх лапарлар, қизиқарли айтишув ҳамда ҳажвга мойил саҳналарга бой бўлди. Айниқса, Акбарбек Мавлонов, Олтиной Ойдинбекова, Бахтиёр Ҳолиқовлар раҳбарлигидаги «Зуҳро» ашула ва рақс дастаси қатнашчиларининг чиқишларини барча катта қизиқиш билан кутиб олди.

Билим юрти маъмурияти мазкур тадбирда томошабинлар меҳрига сазовор бўлган, ўз ижрочилик маҳоратини намойиш эта олган гуруҳлар ҳамда хонандаларга қимматбаҳо совғалар топширди.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

* *Йиллар қатидаги сирлар*

ҲАҚИҚАТНИ ФАҚАТ ДАРҒА БИЛАРДИ

ДЕНГИЗДА минглаб кемалар сузиб юради. Уларнинг номи ҳам, иши ҳам ҳар хил. Бири юк ташийди, бири йўловчиларни ташийди, бири мудофаа мақсадларида қурилган. Улар барчанинг кўзи олдида сузиб юради.

Ўз даврининг буюк кемаси бўлган «Титаник»ни эса биз ҳеч қачон кўрмаймиз. Унинг номи бору ўзи йўқ энди. Ҳаттоки энг охирги Америка ва Франция тадқиқотчиларининг ҳам фикри бир хил: кеманинг қолдиқларини денгиз тубидан кўтариб олишнинг асло имкони йўқ.

Бундан бор-йўғи икки йил олдин Буюк Британиянинг транспорт вазири Сесил Паркинсон ҳалокатнинг сабабларини аниқлаш учун расмий буйруқ берди. Орадан бир неча ўн йиллар ўтиб, ҳамма гап шундаки, «Калифорниан» кемасининг капитани Стэнли Лорднинг ҳалокатдаги роли очилмай келар эди. Ҳалокат юз берган 14 апрелнинг оқшомида «Калифорниан» Лондондан Бостонга йўл олган эди. Капитан кўприкчасида Стэнли Лорд турарди. Кема ҳалокат юз берган жойга яқин турар ва «Титаник» юборган ҳалокат сигналларини эшитмай иложи йўқ эди. Жаҳоннинг эксперт-тадқиқотчилари шундай қароргa келишди ва Лордни бутун дунё мамлакатлари ва халқаро денгизчиларнинг муқаддас қонуни — дарҳол ёрдамга етиб боришга амал қилмаганликда айблашди.

Капитан Лорднинг эса фикри бўлакча: ҳеч қандай шуълани кўрмадик, ҳеч қандай сигнални эшитмадик. Лекин «Калифорниан»нинг бир нечта йўловчиси қандайдир шуълалар кўзга ташланганини тасдиқлади.

Капитан Стэнли Лорд у дунёга шармисор, юзи шувут бўлиб кетди. Лекин унинг қон-қариндошлари, ёру дўстлари бунга ишонишмасди. Лорд ҳеч қачон суд қилинмаган эди, лекин одамлар орасидаги гап-сўзлар ҳар қандай суддан даҳшатлироқдир.

1985 йилнинг 1 сентябрида америкаликлар чуқур сув остини тадқиқ қиладиган «Эргоу» видеокамераси ёрдамида «Титаник»нинг парчаларини кўрсатишди. Ушбу экспедицияга 13 йил тайёргарлик кўрган океонография институти доктори Роберт Бэллард қараган заҳотиёт ўз фикрини эълон қилди: экранда кўриниб турган думалоқ буюм ушбу кеманинг ўтхонасидаги қозонларидан бири. Орадан 74 йил ўтгандан кейин инсоният «Титаник» деб аталган кеманинг қисмини кўришга муваффақ бўлишди.

Кема атрофидаги эҳтиросларни яна янгидан ўт олди. Америкаликлар кўпгина кашфиётлар билан бир қаторда яна бир кашфиёт қилишди: «Титаник»нинг корпуси 1912 йилдаги ҳужжатларда зикр этилган ҳалокат юз берган жойдан 13 мил нарида ётибди. Демак, капитан Лорд айбдор эмас экан-да!?

Стэнли Лорднинг ёру биродарлари, қавму қариндошлари яна ғимирлаб қолишди. Улар янги қилинган кашфиётларни ҳам инобатга олинишини талаб қилишди. 1990 йилда Буюк Британия транспорт вазирлигининг тергов бўлинмаси ишга киришди. Орадан бир-икки йил ўтиб, терговчиларнинг ахбороти эълон қилинди. Ундаги асосий гап Стэнли Лорд «Титаник»ни қутқариш борасида зарур чоралар кўрмаганлиги хусусида борарди. Лорд аллақачон ҳаётдан кўз юмган. Ишга нуқта қўйса ҳам бўлар?!

— Бу саволга ҳа деб жавоб бериб бўлмайди, — дейди транспорт вазирлигининг матбуот котиби Пол Маккэй. — Текширув гуруҳининг хулосаси билан Лорднинг қариндошлари келиша олади деб бўлмайди. Комиссиянинг яна бир хулосаси бор: Стэнли Лорд қутқаришга буйруқ берганида ҳам «Калифорниан» «Титаник»ни қутқариб қололмасди. Бунинг устига у «Титаник» чўкиб кетганидан кейин етиб келарди.

Лекин бутун дунёга ўзларининг фидойиликлари билан машҳур бўлган инглиз денгизчилари Стэнлини кечиришмади: агар етиб боролмаслигини билганида ҳам у йўлини ўзгартириб, ёрдамга шошилиши керак эди.

Барибир «Калифорниан»нинг бортидан «Титаник»ни кўриша олмасди. Чунки оралиқ масофа 20 мил эди. Лекин айсберг — муз тоғига тўқнашиб кетган «Титаник»дан берилган ҳалокат сигналини эшитмасликлари мумкин эмас эди. Ёки кўришдимикин? Яна муаммолар...

Ҳақиқатни ёлғиз капитан Стэнли Лорд биларди. У бу ҳақиқатни ўзи билан қабрга олиб кетди.

Ҳали «Титаник» тўғрисидаги гап-сўзлар тўхтамаса керак... Фақат тилагимиз, бу каби ҳалокатдан худонинг ўзи асрасин.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади.

Ушбу кема ҳақидаги хотира ҳали ҳам одамларга тинчлик бермай келади. 1987 йилда инглиз газеталари сув остидан «Титаник» қолдиқларини кўтариб олган французларни «қабристон ўғрилари» деб аташди. Қолдиқлар ойнаи жаҳонда кўрсатилди. «Титаник»нинг омон қолган йўловчилари (улар дунёда 25 киши эди) жуда ҳам дарғазаб бўлишди. 82 ёшли Эва Харт инглиз матбуоти орқали ўз фикрини ошкор этди: «Бу қароқчиликнинг ўзгинаси. Сув остида ахир 1500 киши жасадининг қолдиқлари ётибди. Уларнинг бири — менинг отам. «Титаник» ҳалокатга учраган жой сармоядорларнинг иш жойи эмас, ёдгорлик бўлиб қолиши керак». Ўша апрелнинг мудҳиш бир кунида Эва Харт 7 ёшда эди. Лекин ҳамма гап чўккан олтинлар ва ҳалок бўлганларнинг руҳини безовта қилишда эмасди.

* *Спорт*

МЕҲМОНЛАР ҒОЛИБ ЧИҚИШДИ

ШАҲРИМИЗДАГИ «Динамо» теннис клубининг самарали фаолият кўрсатиши туфайли юртимизда спортнинг энг машҳур ва севимли турларидан бири бўлмиш теннис ҳам мутаасил ривожланиб бормоқда. Бу ерда теннис билан шуғулланишни истаган ёшу кекса учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган. Жумладан, клуб ихтиёрида аъло сифатли 15 та усти очиқ ва 2 та усти ёпиқ тупроқ-қумли теннис майдонлари бўлиб, йилнинг 12 ойи давомида бу ерда бемалол маҳоратни ошириш ва саломатликни мустаҳкамлаш мумкин. Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш жоизки, ҳар йили «Динамо» теннис майдончаларида ўсмирлар, ҳаваскорлар ва катта спортчилар ўртасида турли миқёсдаги ўндан ортиқ мусобақалар ўтказилади. Кейинги пайтларда эса ўсмирлар ўртасида баҳор ва куз ойларида халқаро мусобақаларни ўтказиш ажойиб анъана тусига кирди.

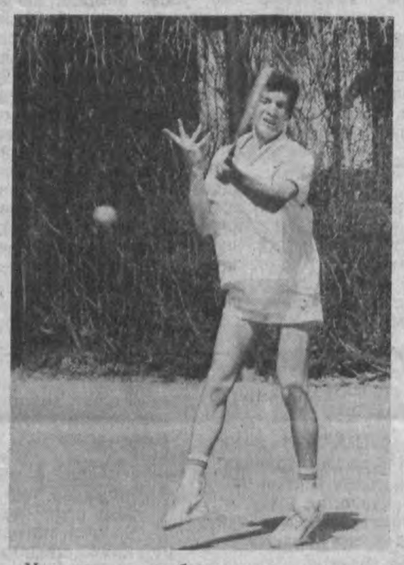

Умуман республикамизда теннисга эътибор кучайганлиги туфайли кейинги пайтларда Ўзбекистондан Т. Холхўжаев, Т. Ғаниев, О. Арсеньева, Д. Томашевич, Д. Огородников каби иқтидорли спортчилар етишиб чиқиб, халқаро майдонда Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишмоқда.

Куни кеча «Динамо» клубининг теннис майдончаларида ҳаваскорлар ўртасида янги мавсум очилишига бағишланган халқаро мусобақалар бўлиб ўтди. Унда Польша, Австрия, Эрон ҳамда Қирғизистон, Тожикистон, Беларусь, Қозоғистон, Озарбайжон, Молдова каби ҳамдўстлик мамлакатларидан келган 50 га яқин теннисчи ўзаро куч синашди. Муросасиз спорт беллашувларини йиғилган кўплаб мухлислар қизиқиб томоша қилишди. Финал учрашувида тошкентлик Татьяна Артемьевадан озгина устунликка эришган қозоғистонлик Татьяна Бабина қизлар ўртасида ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасига кўтарилди. Учинчи ўрин эса беларуслик Надежда Матюкка насиб этди.

Эркаклар ўртасидаги баҳсда эса ҳорижлик меҳмон — австриялик Маркус Хипфанинг қўли баланд келди. Иккинчи ўринни молдовалик Юрий Горбан эгаллади. Ҳамшаҳримиз, иқтидорли теннисчи Темур Ғаниев бу гал учинчи ўрин билан кифояланди. Ғолиблар чиннитермалари ва фахрий ёрлиқлар билан тақдирланишди.

Турнирнинг нуфузини яна шу нарса ҳам кўрсатиб турибдики, мусобақа ғолибларига 40, иккинчи ўрин соҳибларига эса 30 тадан очко қўшилиб, бу уларнинг энг яхши теннисчини аниқлайдиган йиллик умумий рейтингларини ошириш учун хизмат қилади.

Дамир ИСЛОМОВ.

СУРАТЛАРДА: мусобақа бош ҳаками, Ўзбекистон Республикаси теннис федерациясининг вице-президенти Генрих Дашевский (чапда) ҳакамлар Н. Прокофьева ва А. Йолхин билан маслаҳатлашмоқда; теннис бўйича ўсмирлар ўртасидаги халқаро мусобақанинг кескин баҳсларидан лавҳалар.

Алимурод Мамадаминов суратлари.

* *Ҳар тўғрида*

АНГЛИЯДАГИ биринчи музей 1683 йили Оксфорд университети ҳузурида очилган. Томошабинлар бу музейга киришда эмас, балки чиқаётганда — қанча вақт томоша қилганлари учун ҳақ тўлашган.

* * *

ГЕРМАНИЯНИНГ Дрезден шаҳридаги Гигиена музейига қўйилган «чекувчилар модели» кирган кишининг диққатини ўзига тортади. Бу маниккеннинг лабига тутатилган сигарета қистирилса, у тутунни ичига торта бошлайди. Шунда кўкрак қафасига ўрнатилган шаффоф дарчадан тутуннинг нафас йўлларига қандай тарқалаётганини кўриш мумкин.

* * *

ДУНЕДАГИ энг кичкина шаҳар Югославиянинг Истрия ярим оролида жойлашган Хум шаҳарчасидир. Тарихий манбаларда бу шаҳарча биринчи маротаба 1102 йили тилга олинган. Унда айтилишича, Хум қадимги Рим манзилгоҳлари устида пайдо бўлган экан.

Саодат ОДИЛОВА тайёрлаган.

* *Текширувда аниқланди*

ҚУРОЛ ЎЙИНЧОҚ ЭМАС...

ЖАМОАТ тартибини сақлаш, жиноятчилар томонидан қурол ишлатишнинг олдини олиш мақсадида Тошкент шаҳрида январь—февраль ойларида яхши тайёргарликдан ўтган милиция ходимлари ёрдамида қатор тадбирлар ўтказилди. Ана шу тадбирларни ўтказиш давомида ноқонуний тарзда қурол олиб юрган, сақлаган, уни тайёрлаган ва қурол ишлатган жиноятчилардан 47 та қурол тортиб олинди. Улар орасида ов милтиғидан тортиб чет элларда ишлаб чиқарилган тўппончалар, «Макаров»» тўппончаси, граната ва бошқа портлагичлар, турли ерларда тайёрланган ўқ-дорилар ҳам бор.

Қурол сақлаш ва фойдаланишда йўл қўйилган совуққонлик туфайли қурол-яроғлар жиноятчи унсурлар қўлига тушиб қолмаслиги учун фуқаролар ва шаҳарлардаги корхоналар, мансабдор шахслар қурол-яроғ сотиб олиш, сақлаш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги Қонуннинг қоида ва тартибларига риоя этиш устидан назорат кучайтирилди.

Юқорида кўрсатиб ўтилган вақт мобайнида турли тартиббузарликлар учун ташкилотлар ва қурол эгаларидан 245 та қурол тортиб олинди. Уларнинг 75 таси ташкилот ва корхоналардан олинди. 167 маъмурий протокол тузилди. Уларнинг 7 таси корхона раҳбарларига тегишли.

Шу йил 8 февралда Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш ҳиссадорлик бирлашмасига қарашли қўрбийлашган соқчилик хизмати жамоаси қурол сақлайдиган бино текширилди.

Текшириш натижасида шу нарса маълум бўлдики, бирлашма бош директори Мирзо Улуғбек райони ички ишлар бошқармаси соқчилик командасини тугатиб, қурол олиб юриш ва уни ишлатишга ҳаққи бўлмаган Ўзбекистон Республикаси каратэ федерацияси билан қўриқлаш бўйича шартнома тузади. Қўрбийлашган соқчилик хизмати командаси бошлиғи В. Лосевский тартиб бўйича муҳандисликка ўтказилган. У шунингдек, қурол сақлаш бўйича жавобгарлигича қолган.

Ўтган йил мобайнида ички ишлар идоралари рухсатисиз В. Лосевский федерациянинг қўриқчи ходимларига объектларни қўриқлаш учун бир неча марта қурол берган. Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси маъмурий жавобгарлигининг 196-моддасини бузганлиги учун маъмурий комиссия қарорига мувофиқ В. Лосевскийга 1250 сўм жарима солинди. Бироқ у бундан тегишли хулоса чиқармади. Ички ишлар бўлими рухсатисиз бир неча марта қўлида қурол билан ҳисобчини Давлат банкига кузатиб борди ва федерациянинг қоровуллик хизмати ходимларига ҳам қурол берди. Ахир бу кўнгилсиз воқеаларга олиб келиши мумкин эдику! 8 февралда бу масалада Низом талаблари қўпол равишда бузилгани учун барча қуроллар тортиб олинди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам худди ана шундай воқеа содир бўлди.

12 февраль куни республика инкассация бошқармаси ходимларининг ҳарбий қуролни сақлаш ва ишлатиши текширилди.

Текшириш натижасида шу нарса маълум бўлдики, инкассация бошқармаси бошлиғи Х. Носиров 16 та «Макаров» тўппончасини ички ишлар идораси розилигисиз, уларнинг рухсатисиз Миробод район ички ишлар бошқармаси ҳисобидан ўчирмасдан инкассациянинг Самарқанд ва Фарғона вилояти бошқармаларига доимий сақлаш учун бериб қўйган. Белгиланган тартибни қўпол равишда бузганлиги учун Х. Носиров ҳам маъмурий жазо олди.

26 февралда Ўрта Осиё «Гранит» машина трактор бошқармасида қуроллар ва ўқ-дориларни сақлаш қоидалари текширилди. Текшириш ўтказилаётганда бинодаги ёнғиндан сақлаш сигнали ишламаётганди. Қурол олишга даҳлдор бўлган шахслар ички ишлар идоралари рухсатига эга эмас эдилар. Қурол қўрбийлашган соқчилик командаси навбатчи ўқ отувчиси ўтирадиган эшик олдидаги очиқ жойдаги кичик қути ичига солиб қўйилганди. Натижада қуролни сақлаш ва ишлатиш қоидасини бузган масъул шахс Г. Кашковский устидан маъмурий протокол тузилиб, қурол олиб қўйилди.

Ҳозирги кунда корхона ва муассасаларда, аҳоли томонидан қуролларни сақлашни назорат қилиш бўйича тадбирлар ўтказилмоқда. Чунончи, ички ишлар идоралари ходимлари жойларда ўтказаётган «Тўлқин» тадбири доирасидаги тадбирлар ҳам жонланмоқда.

Радик СОЛИЕВ,
Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси матбуот шўъбаси ходими, милиция лейтенанти.

●

Афсуски, ҳамон самолёт ва поездларда қатъий таъқиқланган бўлсада турли ўқ отар ва совуқ қуролларни ими-жимда олиб кетишга уриниш ҳоллари учраб турибди.

СУРАТДА: Тошкент аэропорти орқали ноқонуний равишда олиб кетилаётган ва мусодара этилган бир нечта қуроллар ва ўқ-дорилар.

Дўконда тайёрланган

КОРХОНАДА тайёрланган маҳсулот дўконга етиб келгунча қанча сарф-харажат бўлади? Борди-ю шу маҳсулот айнан ўша дўконнинг ўзида тайёрланса-чи? Албатта бунда маблағ тежалади, айрим ишсизлар иш билан таъминланади.

— Биз Миробод туманидаги 46-дўконда тикув цехи очиш билан ҳақиқий ишбилармонликка қадам қўйдик, — дейди Тошкент шаҳар авторлик бююмлари савдоси идорасининг ташкилий бўлим мудири М. Зайнутдинов. — Чунки бу цехда тикилган кўйлаклар, янги туғилган чақалоқлар учун терма кийимлар, чойшабларнинг барчасини харидорлар севиб харид қилишмоқда. Керак бўладиган газламалар савдо идорасига келган моллардан ажратилади.

Ишбилармонликнинг дастлабки натижаси ёмон бўлмади. Биргина шу цех бир ой давомида ўртача бир миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ҚАТТА ТЕАТРИДА

МАЙ ОЙИДА КЎРСАТИЛАДИГАН СПЕКТАКЛЛАРНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1/V да — **СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ** (17.00).
2/V да **АЛИ БОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ** (11.00). **СЕВГИ ТУМОРИ** (17.00).
5/V да — **СПАРТАК** (18.00).
6/V да — **ФЛОРИЯ ТОСКА** (18.00).
7/V да — **ШЧЕЛКУНЧИК** (18.00).
8/V да — **ЕВГЕНИЙ ОНЕГИН** (17.00).
11/V да — **ЗЕБУННИСО** (18.00).
12/V да — **ЭСМЕРАЛЬДА** (18.00).
13/V да — **ИОЛАНТА** (18.00).
14/V да — **ЖИЗЕЛЬ** (18.00).
15/V да — **КЛАССИК РАҚСЛАР КОНЦЕРТИ** (17.00).
16/V да — **КЛАССИК РАҚСЛАР КОНЦЕРТИ** (11.00). **ТРАВИАТА** (17.00).
18/V да — **АЛИШЕР НАВОИЙ** (18.00).
19/V да — **ШОИРОНА МИНИАТЮРАЛАР** (18.00).
20/V да — **ФАУСТ** (18.00).
21/V да — **РАЙМОНДА** (18.00).
22/V да — **ФИГАРОНИНГ ТУЙИ** (17.00).
23/V да **АЙЕР МАЛИКА** (11.00), **ШЧЕЛКУНЧИК** (17.00).
25/V да — **БАЛ-МАСКАРАД** (18.00).
26/V да — **ЭСМЕРАЛЬДА** (18.00).
27/V да — **БАТТЕРФЛЯЙ ХОНИМ** (18.00).
28/V да — **УЙҚУДАГИ ГЎЗАЛ** (18.00).
29/V да — **КАРМЕН** (17.00).
30/V да — **ЗОЛУШКА** (11.00), **КАТТА КОНЦЕРТ** (17.00).

Касса ҳар куни соат 10 дан 18 гача ишлайди.
ТЕЛЕФОНЛАРИМИЗ: 33-90-81, 33-33-22.

ТОШКЕНТ АЛОҚА ҚОЛЛЕЖИ

Ўқитувчилар таркибидаги бўш ўринларга қуйидаги фанлар бўйича

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Миллий гуруҳларда рус тили, чет тили (инглиз, немис, француз), ўзбек тили ва адабиёти, эски ўзбек тили (араб алифбоси асосида), давлат ва ҳуқуқ, жамиятшунослик фанлари асослари, Ўзбекистон халқлари тарихи, чизмачилик, физика, жисмоний тарбия (2 ўрин), алоқа линия иншоотлари бўйича мутахассислар, кўп каналли алоқа мутахассислари (2 ўрин), радио-телевизион техника бўйича мутахассислар (2 ўрин), автомат электр алоқаси бўйича мутахассислар (2 ўрин), бухгалтерия ҳисоби ва иқтисод (2 ўрин), автомат электр алоқаси, кўп каналли электр алоқаси, телевизион техника устахоналарининг мудирлари ва лаборатория мудири.

Ўқитувчилар ва мутахассислар давлат тилида эркин гаплашишлари шарт.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700128, Тошкент шаҳри, У. Юсупов кўчаси, 70-уй. Тошкент алоқа коллежи.

ИЖАРАДАГИ «ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ҚАЙД ҚИЛИНГАН ҚИЗЛАРНИ ЮҚОРИ ОЙЛИК МАОШ ТЎЛАНАДИГАН ИШГА

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Агар ҳеч қандай ҳунарингиз бўлмаса — бизга ўқишга келинг. 3-6 ойлик қисқа муддат ичида Сиз обрўли касблардан саналмиш **ИП ИИГИРУВЧИ, ТЎҚУВЧИ, ПАРДОЗЛОВЧИ; ип ўраш, тароқлаш, айлантириш машиналарининг ОПЕРАТОРИ** касбларидан бирини эгаллашингиз мумкин.

Ўқиш даврида Сиз 2500 сўмдан 5000 сўмгача иш ҳақи оласиз, сўнг бизнинг комбинатимизда ишлайсиз. Меҳнат ҳақи — ишбай (20000 сўмгача).

Бирлашмада ишчилар учун қуйидаги энг қулай ижтимоий шароитлар яратилган: ошхоналар, сабзавот, озиқ-овқат дўконлари, буғ ҳаммоми, пардоз-андоз (парвариш) салонлари ва сартарошхоналари бўлган маиший комплекслар ана шулар жумласидандир. Мунтазам равишда танқис озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан савдо-сотиқ қилинади. Тиббий-санитария қисми, поликлиника, сиҳатгоҳ (профилакторий), Тошкент денгизида дам олиш маскани, тоғ ён бағирларида кашшофлар оромгоҳи, «Тўқимачи» спорт мажмуи, Маданият саройи, ўзининг ёрдамчи хўжалигига эга.

Бизнинг бўлимларимиз Паркент районида, пойтахтнинг Акмал Икромов районида (Фарҳод кўчаси, 31-«а» уй, «Свердловск уйлари» бекати), Собир Раҳимов районида (1/4 Қорақамиш даҳаси, Наби Ҳасанов кўчаси, 19-уй)да жойлашган.

Биз Сизларни «Тўқимачилик комбинати» Тошкент ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг қуйидаги манзилда жойлашган расмийлаштириш бўлимида кутамиз: ҚУШБЕГИ КУЧАСИ, 6-УЙ (33, 34, 45, 69, 79, 182-автобуслар; 2, 6, 13, 16-троллейбуслар; 7, 9, 11, 24, 28-трамвайларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 53-97-09, 53-18-72.

ЙЖАРАДАГИ «ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ» ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

СОТИЛАДИ

● «Роҳат» кўлидан 12 километр нарида жойлашган дала ҳовли ҳамда қурилиш материаллари сотилади. Телефон: 46-68-74.

● Яккасарой туманида жойлашган Осипенко кўчасидаги 13 «а» ҳовлили уй сотилади. Омонулла ўз ўртоғи билан ҳовли савдоси юзасидан қайтадан келишиш уй соҳиби Ҳамидулла қаттиқ илтимос қилади.

ЙЎҚОЛГАН

● Республика мактабгача таълим педагогика билим юрти томонидан Х. П. Илёсова номига берилган № 338570 рақамли йўқолган диплом

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Биринчи бирлашган болалар касалхонаси маъмуриятти ва жамоа ташкилотлари касалхона бош шифокори М. Г. Солиҳўжаевага онаси **Собирахон ая СОЛИҲЎЖАЕВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат соҳи — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.
Буюртма Г—173 19899 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, Қоғоз бичими А—2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6